

P GLASOVA Panorama

Kranj, 17. februarja 1962 — Leto II. — Stevilka 6

**PREMOGOVNIK
V PLAMENIH**
V Turčiji imajo svojevrstno redkost. V neki pokrajini že sedem let neprestano gori rudnik lignita. Do požara je prišlo pred sedmimi leti in od takrat rudnik gori kot »sod smodnika«. Vse so že poskusili, da bi ogenj zadušili. Toda vsa sredstva za gašenje požarov so bila do sedaj neučinkovita.

JESENIČANI o državnem prvaku

Pred petimi leti so jeseniški hokejisti presenetljivo osvojili naslov državnega prvaka. Od takrat naprej nimajo v naši državi enakovrednega moštva. — Preteklo nedeljo so že šestič ponovili ta uspeh. Za Jeseničane to ni nobena senzacija več, marveč le dokaz, da se da z marljivim delom na ledeni ploskvi marsikaj doseči. Pretekli torek zvečer je predstavnik Hokejske zveze Jugoslavije podelil na Jesenicah pokala za naslov državnega prvaka mladinskemu in članskemu moštvu. Ob tej priložnosti smo vprašali nekatere Jeseničane, kaj menijo o šestkratnem državnem prvaku.

Natakar hotela Korotan se lahko manj na tekmah. Ludvik Blažič: »Vsa čast, da so državni prvaki, samo škoda je, da so nekateri med največjimi razgrajači na Jesenicah.«

Predsednik Občinskega sindikalnega sveta Jesenice Ludvik Kežzar: »Ne dajem nobenih izjav, ker imam o njih prej slabo kot dobro mnenje.«

Tajnik Občinskega sindikalnega sveta Jesenice Zdravko Anderle: »Preveč so domišljivi, pa tudi pretrepali bi

se lahko manj na tekmah. Vzemi samo primer Jana.«

Profesor telesne vzgoje na osnovni šoli »Toneta Cufarja« Franc Surč: »Jeseniška ekipa je zelo homogena. Veseli me, da imajo veliko naraščaja in veliko gledalcev. Se dve leti bodo Jeseničani državni prvaki, potem jih bodo dohiteli Ljubljanci, če ne bodo pridno trenirali. Dobro bi bilo, da bi umetno drsališče še letos pokrili.«

Upravnik Delavske univerze prof. Miha Cenc: »Nisem bil na hokejski tekmi že precej časa. Ponosen sem na njihove uspehe. Lahko pa bi bili malo manj »važni!«

Upravnik gledališča »Tone Cufar« Bojan Cebulj: »Moram priznati, da ste me presenetili. Že 3 leta nisem bil na nobeni hokejski tekmi. Zelo lepo je, da dosegajo uspehe, vendar menim, da bi lahko nekaj sredstev več nam (Nadaljevanje na strani 5)

Jeseniški hokejisti so letos že šestič osvojili državno prvenstvo. V državi nimajo enakega tekmeca, ki bi jim ogrožal prvo mesto. Vendar si kljub temu včasih pomagajo s palicami. Na sliki je letošnji najboljši napadalec jeseniškega moštva Lilo Klinar.

Preplah pred »črnimi kozami«

Anka čaka v karanteni

KRANJ, 14. februarja
Na Gorenjskem se le malokdaj pripeti kaj izrednega. Zato je treba zgrabiti za vsako priložnost,

jo napolniti, razširiti, predelati in tako povzročiti pravo zmešnjavo.

Pred dnevi je prišla v ambulanto Zdravstvenega doma Kranj bolnica. Znaki njene bolezni imajo nekaj podobnosti z znaki, ki so lastni črnim kozam. Zdravstveni organi so zelo hitro ukrepali. Izolirali so jo, obenem pa tudi vse tiste, ki so prišli z njo v stik, in tako zavarovali ostale prebivalce. To je dovolj, da smemo izključiti vsak vzrok za paniko.

Šele čez nekaj dni bo mogoče dokončno ugotoviti, če gre pri njej za izreden primer noric ali res za črne kozice. Tisti, ki prihajajo z njo v stik, pravijo, da se kar dobro počuti, le da ji je zelo dolgčas, ker mora biti popolnoma sama.

(Nadaljevanje na strani 5)

Ulica toplih nog

Moskva je dobila v teh dneh za meščane »čudežno iznajdbo«. V ulici »toplilih nog« nimajo več snega. Snežne razmere in visoko zapadli sneg v sovjetskem glavnem mestu dela strašanske preglavice mestnemu prometu. Dolgo niso vedeli, kako naj to stvar zadovoljivo uredijo. Neprestano kidanje snega je bilo zvezano z velikimi stroški, zato so strokovnjaki začeli razmišljati, kako bi to hudo nadlogo trajno rešili.

Pred dnevi so začeli ogrevati prve ulice. Načrte so so napravili sovjetski inženirji in tehniki. Na ulicah so uredili posebne odprtine, skozi katere prihaja tople zrak in položili cevi v vročo vodo. Posebne naprave služijo za ogrevanje ulic. Sneg v ulici, kjer so napravili ta poskus se je začel naglo taliti. Menijo, da bo ogrevanje ulic na ta način stalo manj kot neprestano kidanje in odvažanje snega iz mesta. Ulica, kjer so ta poskus preizkusili, je dobila naziv »Ulica toplih nog«.

Prešernova ljudina

Slovenski filmski režiser FRANCE STIGLIC je naš rojak. Mimogrede: podatek iz njegove osebne izkaznice — rodil se je v Kranju. Obiskali smo ga v Ljubljani in ga zaprosili za razgovor.

Za svoje ustvarjalno delo v slovenskem filmu ste prejeli letos najvišje priznanje: Prešernovo nagrado. Kaj vam pomeni to priznanje?

»Sem med tistimi filmskimi delavci, ki delajo od začetka v naši filmski proizvodnji. Sel sem skozi vso razvojno pot, ki so jo spremljale težave in uspehi. Pri-

Prešernov nagrajenec

znanje pomeni potrditev, da ima to delo vrednosti. Osebo mi je v zadoščenje, hkrati pa tudi za vse tiste, ki delajo v filmu.«

V utemeljitvi so bili imenovani trije vaši filmi: Dolina miru, Deveti krog in Balada o trobenti in oblaku. kateri od imenovanih filmov vam je osebno najbližji in zakaj?

»Težko se je odločiti, ker je to skupna pot... iskanje... delo... Prvi zaradi preproste pravljicne poezije, drugi zaradi lepo povedane ljubzenske zgodbe v posebnem ambientu, tretji pomeni izrazno najmočnejši film doslej.«

Vaši načrti za prihodnost?

»Ciril Kosmač končuje scenarij za film z začetnim naslovom »Pevec in pesmi«. Gre za zgodbo, ki obravnava 3 dni življenja naših ljudi med obema vojnama na Tolminkem. Snemanje se bo pričelo verjetno že aprila.«

Srečno življenje Jackija Röherja

V nekem smislu je bil Bonn poslastica tega potovanja. Ne zato, ker bi lahko tam srečal starega Konrada, temveč zato, ker nihče — kogarkoli sem vprašal — ni vedel, zakaj je Bonn pravzaprav prestolnica Nemčije.

Kakor po navadi (nikoli se nič ne zgodi) se tudi tokrat ni ničesar zgodilo. Vse je bilo prav tako kot že dolgo let pred menoj in še dolgo bo.

Dan pred zasedanjem Bundestaga sem obiskal Bundesthaus, palačo, kjer nemški Bundestag zaseda. Vodič je imel bister, a nekoliko odvraten obraz. Ko sem mu povedal, da sem Jugoslovian, se je zarežal s svojimi zlatimi zobmi in pripomnil, da on ni izdal zapornega povelja za Vračariča. Potem mi je pokazal to dolgočasno zgradbo s črnimi sedeži in s televizijskimi kamerami, ki so imele nalogo prihodnji dan spremljati zasedanje.

Taka je danes vsa Nemčija. Kakšna? Težko je reči. O tem bi moral spregovoriti dvaindvajsetletni Jacki Röher, ki se po sedemnajstih letih še čisto natanko spominja letal nad Kölnom, se spominja noči, ki jih je prebil v zakloniščih, se spominja pomanjkanja po vojni, zoglenelih zidov. O tem bi morda lahko spregovorili tudi delavci, ki dobro zaslužijo, delajo dopoldne in popoldne. Kosijo v lepih tovarniških restavracijah za smešno nizke cene. — Toda nihče ne vidi tega, da so od nekajurnega dela tako utrujeni, da včasih niti na kosilo ne gredo, ampak zadremajo ob strožnici. Čisto natanko sem vedel, da je to kljub angleški soboti — prostemu dnevu v soboto — na-

vađen razkroj družine.

Toda kaj to pravzaprav poma-ga? Oče Jackija Röherja je padel ob koncu julija 1944 v Normandiji. Jacki Röher je zdaj študent arhitekture. — Torej bo v svojem življenju gradil hiše, čudovite nove hiše, v katerih bodo stanovali ljudje. V nekem smislu bo torej rehabilitiral svojega očeta. Ne samo zato, ker bo gradil — njegov oče pa je podiral, ampak tudi zato, ker je bil oče od leta 1936 član NSDAP — on pa se ne ukvarja s politikom. Jacki Röher namreč misli, da je vsa rešitev v tem, da se ne ukvarja s politikom. — Tako misli danes mnogo ljudi na Nemškem.

Toda kaj to pravzaprav poma-ga? Hodim po Nemčiji in Jackiji Röherji vseh starosti in vseh obrazov mi odgovarjajo (čas po Adenauerjevem sestanku s Kennedyjem):

— Kaj mislite o Wehrmachtu?

- Mora biti,
- Zelite novo vojno?
- Ne!

— Kaj pa atomska oborožitev? Zakaj vam je pravzaprav potrebna? Zdaj pride prispodoba:

— Če že imam nož, naj bo oster! Če že imamo Wehrmacht — naj bo sodobna. In biti sodoben, to se pravi imeti v rokah atomske bombe, rakete.

Toda, kaj vse skupaj poma-ga? To je skoraj tako — človek je razočaran, pa ne

mara umreti. Človek ne mara vojne, pa se oborožuje. Taka je vsa Nemčija! Nihče ne pomisli, da se danes prav tako gradijo velike ceste, kot so se v Hitlerjevih dneh. Nihče ne pomisli, da se stvari, če jih gledaš v vsem njihovem obsegu res niso kaj prida spremenile. Res, da ni koncentracijskih taborišč... Morda se danes srečujeta sinova Jana Sehna in sinovi in hčere poveljnikov večjih in manjših taborišč, poklicnih morilcev, ki zdaj v preobleki trgovskih potnikov skrivajo svoj nekdanji obraz. Na večeraj nihče več ne misli. Ne mara!

Toda, kdo je pravzaprav kriv za to? Tudi tisti, ki se hvali, da ni izdal zapornega povelja za Vračariča, tisti Jacki Röherji.

V tem smislu je bil Bonn pravzaprav poslastica. Dolgočasnj Bonn, za katerega nihče pravzaprav ne ve, zakaj je prestolnica, kjer ni bilo ničesar posebnega, še posebej pa takrat ne, ko sem bil tam in je deževalo.

● INVAZIJA BOLH

Letošnja peklena vročina v Avstraliji je pozročila v Sydneyu invazijo bolh. V najbolj čistih hotelih jih je ogromno. — Gostje se praskajo in ne morejo zaspati. Menijo, da je v mestu nekaj milijonov bolh. Zdravstvena služba je brez orožja proti bolham. Prinašajo predpise o čistoči in hkrati svetujejo meščanom, da ne zgubijo živcev in smisla za humor.

Rekli so...

«Humor je težko definirati. Kar je nekemu videti smešno, je drugemu neduhovito, tretjemu pa celo nerazumljivo.»

Josef Becksberg, nemški publicist

«Z mojo moralo je vse v redu.»

Lucius Clay, Kennedyjev odposlanec v Berlinu

Hitlerjeva zapuščina odkriva marsikaj o ureditvi sveta, če bi Nemci dobili vojno. Njegovi načrti o preseljevanju in uničevanju narodov so dobili zgodovinsko osvetlitev s članki ameriškega zgodovinarja Williama Sherrera. V skrajšani obliki prinašamo izvleček daljšega sestavka, ki ga je rred kračkim objavila ameriška revija «Life».

VSEBINA ŽIVLJENSKEGA PROSTORA

Vredna »življenjskega prostora« je prišla do izraza v zakonu kmalu potem, ko je Hitler zasedel nekatere nemške dežele. Hitler se je z vsemi močmi trudil, da bi v okupiranih deželah obračunal najprej z »vladajočim razredom«. Kaj je Hitler razumel pod tem pojmom? V Veliki Britaniji je v »vladajoči razred« prišteval aristokracijo, pofitke, voditelje anglikanske cerkve in izobražence. V Ameriki predvsem Žide. K Židom je Hitler štel vse ljudi, ki so nekaj pomenili v političnem, kulturnem in gospodarskem življenju dežele.

Čehi so bili prvi, ki so občutili smisel »življenjskega zakona«. Hit-

Črno na belem UREDITEV SVETA

ler je ukazal, da je treba polovico češkega prebivalstva pobiti, drugo polovico pa bi izkoriščali za delo. Pozneje je Hitler ta ukrep odložil na pozneje, da ljudem ne bi takoj na začetku vojne pokazal svojega morilskega obraza.

BODOČNOST SLOVANOV

Po najdenih zapiskih je Hitler leta 1942 napravil načrt o uničenju Slovanov: ... Slovani bodo delali za nas. Vsi tisti, ki nam niso potrebni za delo, bodo morali umreti. Ker so šole samo za »Herren oik«, bodo prepovedali šolanje vsem Slovanom. Vsak izobražen človek je naš sovražnik, zato ne bomo tako neumni, da bi si sami izbrali svoje grobarje. Glede prehrane bo velja-

lo načelo: dobijo toliko, da ne bodo pomrli od lakote. Večji namreč morajo, da so Nemci gospodarji in Slovani sužnji.»

Tako se je tudi zgodilo. Milijoni ljudi v Rusiji niso dobili niti toliko hrane, da bi lahko ostali pri življenju. Göring je bil iskren, ko je mesec dni pred napadom na Sovjetsko zvezo v nekem ukazu prepovedal preprečevanje lakote v Sovjetski zvezi. »Brez dvoma bodo milijoni Rusov pomrli, ko jim bomo odvzeli hrano. Vsak poskus preprečevanja lakote bomo kaznovali.»

V jeseni istega leta, ko je nemška vojska prodirala proti Moskvi in Leningradu, je Göring dejal: Il-

«To leto bo v Rusiji pomrlo od lakote 20 do 30 milijonov ljudi. Morda je to dobro, kar se bo zgodilo, ker nameravamo Ruse tako iztrebiti.»

29. septembra, ko je bilo videti, da bo Leningrad padel, je Hitler izdal nov ukaz: »Leningrad bomo popolnoma razrušili. Obstanek takšnega velikega mesta nima nobenega smisla, ko bo Sovjetska zveza poražena. Mesto bomo obkolili in ga potem z združenimi močmi topništva in letalstva spremenili v prah in pepel. Vsako ponudbo o vdaji bomo odbili, ker nam ni potrebno, da si pozneje belimo glave s prehrano prebivalstva. V tej vojni, v kateri odločamo o usodi sveta za tisočletja vnaprej, ni mogoče biti rahločuten in sentimentalen.»

Nič bolj človeški niso bili načrti o zatiranju ostalih narodov. Mnogi viri govorijo, da bi Nemci ravnali z Angleži bolj kruto kot s Poljaki in Rusi. Vsak odrasel Britanec bi po Hitlerjevi zamisli moral biti ujet in odveden na prisilno delo. Takšen surov način zatiranja ni bil obljubljen niti v eni zasedeni deželi. Tudi glede talcev niso poznali nobene milosti.

Primer smučarskega reprezentanta Janeza Jenka

Smučar z berglami

Zlomljena noga in še kaj - Več leto dni na berglah - „Tožil Smučarsko zvezo!“ - Janez Jenko ne bo več smučal za reprezentanco - Leto dni kasneje je enaka nesreča doletela brata Pavla

...58, 59, smuk - in med zadnjimi tekmovalci se je z megevskega starta v Franciji pognal Janez Jenko, član jugoslovanske smučarske reprezentance.

»Samo eno mi je šlo tedaj po glavi: smučati kar najbolj hitro po poznani progi; z dobrim časom se bom uvrstil v jutrišnji slalom. Kar dobro mi je šlo, na nekaterih mestih preko 100 kilometrov na uro. Tako hitro sem prišel tudi na najnevarnejše mesto proge: desno je bilo treba zaviti na valoviti strmini. Meni sta se prav tam prekržali smučki. Kar se da hitro sem hotel zboljšati položaj, vendar ni šlo - padec je bil neizbežen...«

To se je zgodilo 27. januarja lani na uradnem FIS tekmovanju v Megevu, na enem od tistih tekmovanj, ki jih mednarodna smučarska federacija priredi kot preizkušnjo za najboljše alpske smučarje vseh držav. Član Kranjskega Triglava Janez Jenko je v družbi klubskih tovarišev Janeza Sumija, Miša Jamnika in Jeseničanov Petra Lakote, Andreja Klinarja in Frica Detička zastopal jugoslovansko reprezentanco, ki je kmalu po novem letu nastopila tudi v Svcii in Avstriji, kasneje pa odpotovala - kot že rečeno - v francoski Megeve.

»Nikoli nisem bil maločuten, ko je bilo treba startati; ali da bi se bal, ne! Tako tudi tedaj nisem mislil, da se pravzaprav spuščam v nevarnost, ko se poganjam po strmih bregu... Tudi drugi niso nesmrtni, pa kumarijo po strminah še bolj drzno... V loku me je vrglo z glavo naprej, v desni nogi pa sem začutil strašansko bolečino; takoj sem vedel, da je zlomljena...«

Prav zares so smučarji občudovanja vredni športniki. Trdna volja in neprepletnij pogum sta njihovi glavni vrlini - obe v malokateri športni panogi še zasledimo.

VOLJA!

Ste že kdaj videli smučarja, ki je v veliki hitrosti

zgrešil vratca - ali jih podrl in pri tem padel daleč po strmini? Pobral se je in tekkel po klancu navzgor, da bi popravil napako. - O posebnosti volji jugoslovanskih smučarjev bi še kaj lahko povedali - v senci razmer, kakršne vladajo pri nas v tem športu!

POGUM!

O njem ni treba posebej govoriti. Kdor je le enkrat videl naše reprezentante in druge odlične smučarje, ve, da ta pri njih ne more biti neznačen.

Ko bil Janez star 17 let, je pričel tekrovati na smučeh. Trdno je sklenil, da postane smučar, ko ga je nekoč Dore Oražem kot vajenca povabil na smučarski tečaj. - Dve sezoni je bil potem mladinec, ki je uspešno reprezentiral kranjski klub in tudi Jugoslavijo na različnih tekmovanjih. Kot član mladinske reprezentance - z njim pa še Jamnik, Klinar, J. Gorjanc in pokojni Zugovic - je bil četrti v Innsbrucku na srednjeevropskem prvenstvu, potem pa je za nekaj časa prenehal smučati, ker si je na Joštu zlomil nogo. V prvem »članskem letu« so ga kot perspektivnega tekmovalca upoštevali v širšem izboru za olimpiado, saj je bil na državnem prvenstvu na Zelenici peti, na Krvavcu pa celo tretji za »asoma« naše »stare garde« Lukancem in Tinčkom Mulejem. Potem je Janez leta 1957 za dve leti oblekel vojaško suknjo. Ko se je poleti 1959. leta vrnil, je kar takoj pričel trenirati, tako da so ga v »sezoni« že čakali lepi uspehi: prvo mesto na Krvavcu in prav tako prvo na Okrešlju v eliti jugoslovanskih smučarjev. Naslednje leto je bil na več zveznih treningih, v začetku januarja lani pa je odšel na pot v Francijo, kjer ga je doletela nesreča... Od tega je že več kot leto dni, prav toliko časa pa Janez že hodi po berglah... Cez štiri mesece bo star 26 let.

»V rešilnem čolnu so me prepeljali do avta, z njim pa v bolnišnico v Salange, kjer so me takoj operirali. Zdel

operacija ni uspela in prišlo do zastrupitve. Zdravnik namreč z vijakom pritrdil zlomljeno kost, kasneje pa je vijak prestavil na drugo mesto.«

16 dni se je Janez zdravil v francoski bolnišnici. Edina uteha so mu bile slovenske knjige, ki mu jih je posojal neki naš izseljenec, ko je zvedel, da jugoslovanski smučar leži v bolnišnici njegovega mesta. Razveselila sta ga tudi dva slovenska izseljenca, ki sta ga prišla obiskat mimogrede, ko sta iz Zeneve potovala v Pariz.

Tu pa se prične drugo dejanje te zgodbe, ki bi morala kot vest peči naše smučarske forume.

16 dni je Jenkov Janez ležal v tujem zdravilišču, a se »Savez« ni zmenil zanj. Prav tako ne REPUBLIŠKA SMUČARSKA ZVEZA, čeprav je na tekmovanje odšel kot JUGOSLOVANSKI REPREZENTANT! - Edino KRAJNSKO ŠPORTNO DRUŠTVO je vedelo, da ima v Franciji ponesrečenega člana, zato je preko okrajnega ljudskega odbora posredovalo preko avtom iz Salangeja v Kranj. Ta vožnja je kranjski smučarski klub veljala 215 tisočakov, ki jih ni nihče povrnil. Menda so funkcionarji Zveze mislili, da so storili vse, ko so plačali stroške 16-dnevnega zdravljenja - ti niso bili majhni - vendar se tudi ob tem nekaj zaplete: Za naše alpince tedaj ni bilo deviz, da bi jih pred tekmovanjem pravilno zavarovali, tako da bi bilo v primeru nesreče zdravljenje brezplačno. To je le posledica, jaz pa poudarjam princip!

»Ko sem se vrnil v Kranj, mi je bila hranarina leto dni edini dohodek. Namesto da bi se »zgoraj« zganili (morda vprašali, kako mi je), sem tako rekoč beeračil pri Savezu za denarno pomoč, zakaj res sem bil v stiski - še od tedaj, ko sem s posojilom kupil potrebno smučarsko opremo. Na prvo pismo mi iz Beograda niso odgovorili, po drugem pa so »sporočili«, da me v Francijo ni poslal Savez, marveč Smučarska zveza Slovenije!«

Na kasnejše opisovanje nemogočega stanja je Savez Jenku dodelil 30.000, Sportna zveza Slovenije pa 50.000 dinarjev. Enkrat v letu je tudi to premalo. - Sam pravi, da so mu edini prijatelji ostali smučarji kluba in vodstvo društva ter delovni tovariši oziroma ves kolektiv Iskre, kjer je bil pred nesrečo zaposlen kot strugar. Tisti pa,

ki je dolžan skrbeti zanj po nezgodi - dobro vemo, o kom je beseda - je gluh.

»Kasneje sem imel še tri operacije doma, prav sedaj pa čakam na plastično, ker imam rano odprto. Počutilim se sicer vedno bolje, vendar menim, da ne bom več dosti smučal, če pa že bom: NIKOLI KOT PREDSTAVNIK JUGOSLAVIJE, ker so odnosi v smučarski organizaciji neznosni. Rad bi povedal tudi primer nezdravega ravnanja proti Jamniku - pa...«

V klubu so mi povedali, da je Janez dober fant, ki ni zaslužil takega ravnanja, če je že nesrečo moral prestati, zlasti pa ne po prizadevanjih

za ugled vsega našega športa. Dejali so mi, da je trdno sklenil postati trener in učitelj mladim smučarjem.

NAKLJUCJE!

27. januarja 1961 se je na tekmovanju v smuku ponesrečil Janez Jenko, 27. januarja 1962 pa je enaka nesreča doletela njegovega brata Pavla, ki si je pri smučanju - v Janezovi opremi - komplicirano zlomil nogo!

»Za izgubo delovnega časa in za vse stroške, ki niso nastali po moji krivdi, bom zažele sodni postopek proti Smučarski zvezi Slovenije; v njej vidim kriveca...«

Prepričan sem, da Janez ni edini, ki tako misli!

JOZE ZOITAR

Pravijo, da že en sam dimnikar prinaša srečo. Kako srečni so bili šele ljudje, ki so videli kar tri dimnikarje hkrati. Jeseniški dimnikarji so se pred kratkim združili v skupen dimnik, to je podjetje, ki čisti dimnike. Trije »črni možje« so se sestali na cesti ravno opoldne, ko se z jeseniških dimnikov najbolj kadi, zakaj gospodnje takrat tudi na Jesenicah pristavijo lonce. Po njihovi drži lahko sklepamo, da opazujejo dimnike iz katerih se slabo kadi. Prometna sredstva, ki so jih postavili ob robnik ceste pa so pri roki, če je treba očistiti kakšno s sajammi zatrpamo odprtino. Uradno sicer še ni znano, kdo je dal pobudo za združitev, ali tisti dimnikar, ki hodi peš, ali drugi ki se vozi s kolesom, ali tretji, ki dimnike čisti z mopedom.

Povprečni izračun kaže, da naše ladje vsak dan križajo važne pomorske poti. Njihovi vijaki in ladijski stroji pomikajo tovore blaga po vseh treh oceanih in številnih svetovnih morjih. Trgovske ladje z našo državno zastavo in imeni, ki jih imajo zapisane naše ladje ob bokih, opozarjajo pristaniške delavce v svetovnih lukah, da smo postali močna pomorska dežela, ki se s svojim trgovskim ladjevjem krepko vključuje v pomorske prevoznike posle in jih opravlja za nas in za tujino. Rast našega trgovskega ladjevja je hitra. Čeprav vsako leto odstranjujemo iz prometa iztrošene in stare ladje, spadamo v vrsto dežel, ki so po naraščanju nosilnosti pri vrhu svetovne lestvice. Razen tega je naše trgovsko ladjevje nastalo šele v zadnjih letih. Dediščina iz predvojnega je bila zelo skromna. Sicer pa v tem sestavku skušamo opisati bistvene značilnosti v razvoju našega trgovskega ladjevja.

»Črne ladje« umirajo

Na koncu leta 1961 je imela naša trgovska mornarica okoli 834.000 BRT nosilnosti. V ta okvir spadajo ladje tankerji, tramperji, potniške ladje in trgovske ladje, ki opravljajo prevoze na stalnih preokocenskih progah. Nosilnost našega trgovskega ladjevja se je lansko leto povečala za 113.000 ton. V preokocenskem pomorskem prometu imamo samo še šest »črnih ladij«, ladij, ki uporabljajo za gorivo premog. Pred vojno smo imeli samo eno »belo ladjo«, to se pravi ladjo, ki je za pogon strojev uporabljala tekoče gorivo. Razlika je velika tudi pri potniškem ladjevju, čeprav imamo še vedno zelo veliko število starih in iztrošenih ladij, ki se v sodobnem pomorskem prevozu ne morejo kaj prida izkoristiti. Pri potniških ladjah je razmerje med črnimi in belimi ladjami manj ugodno. Od 65 ladij jih 31 še vedno uporablja premog. Potniki, ki si želijo udobno potovanje, prav gotovo s tem ne morejo biti zadovoljni. Lansko leto je 12 naših ladij napravilo zadnjo vožnjo po morju. Vzeli so jih s prometa, jih prodali ali pa pretopili v železarnah. V odpad je odšlo 37.000 BRT železa. Zaradi tega je lanski prirastek, ki znaša 150.000, zmanjšan na 113.000 BRT.

V načrtu imamo, da do leta 1965 zgradimo še 332.000 BRT ladjevja. Mnogi domači in tuji strokovnjaki menijo, da bo do tega leta naša trgovska mornarica zabeležila skupno nosilnost 1 milijon BRT.

Naš delež v pomorskih prevozih blaga

Vnaši zunanjetrgovinski izmenjavi smo znatno izboljšali odnos do tujih pomorskih prevozov. Naše trgovsko ladjevje je sposobno, da opravlja vedno več prevozov blaga, ki ga nudi naše tržišče tujini. Razen tega se vedno bolj poredko po-

»Bele ladje« večkrat slišimo po radiu. Ta popevka in ladje v pristaniščih pa se precej razlikujejo

Naše trgovsko ladjevje včeraj in danes

Morja široka cesta

služujemo tujih pomorskih uslug pri uvozu blaga v našo državo. Ko smo odprli redne in stalne trgovske zveze s posameznimi svetovnimi pristanišči, so bila tuja pomorska podjetja prisiljena, da znižajo

cenno svojim prevoznim uslugam. Kljub povečanju zunanjetrgovinske izmenjave s tujino so naša pomorska podjetja dvignila udeležbo pri prevozu tujega blaga. Vse to pa ugodno vpliva na zboljša-

nje naše plačilne bilance s tujino. Številke kažejo, da smo bili leta 1955 udeleženi v prevozu blaga za naše luke in v izvozu našega blaga na tuja tržišča s 34 odstotki, l. 1960 pa je naš delež narasel že na 53 odstotkov. Izdatki za tuje prevoze so se zmanjšali od 47 na okoli 18 milijonov dolarjev.

Rodovnik našega trgovskega ladjevja

Naše trgovsko ladjevje ima 366 ladij. S temi ladjami razpolaga 25 pomorskih podjetij, ki se ukvarjajo s pomorskimi trgovskimi posli. Naše ladje so lani preplule vsa morja od Jadrana do Havajskih otokov. Lansko leto je piransko podjetje »Splošna plovba« odprlo svoj redno progo okoli sveta. Naša podjetja imajo 16 stalnih prekomorskih prog. Največ zvez s svetovnimi pristanišči ima reško podjetje »Jugolinija«, kar je tudi razumljivo, saj ima to podjetje največ ladij.

V našem pomorskem prometu pa ne gre vse »po loju«. Ostra konkurenčna borba za tovore in prevoze in zelo občutljiv vpliv odnosov v svetovnem pomorskem merilu prinašata našim podjetjem marsikatero nevšečnost. Nobena druga veja prometa ni v tako tesnem stiku z razmerami v svetovnem tržišču kot ravno pomorstvo. Zaradi tega vsaka kriza (ali zastoj) povzroča določene posledice tudi našemu pomorskemu gospodarstvu. V zadnjem letu so prevozniki ponudbe v zaostanku in podjetja poslujejo z vedno manjšimi zaslužki. To še posebno velja za tankerje, ker je tekočega blaga vedno manj. Razlogi za to so številni. Velike pomorske

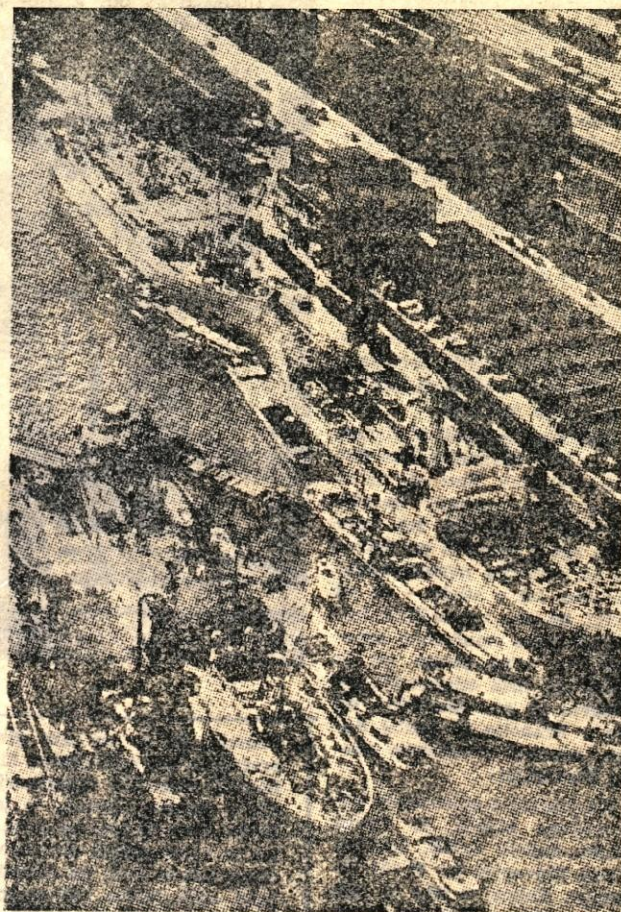
sile so začele graditi gigant-ske ladje za prevoz nafte in petroleja, mreža naftovodov se razširja in mnoge države so odkrile naftna ležišča doma. Pomorščaki opuščajo gradnjo tankerjev, ker pravijo, »če ne morejo ujeti leva, so tudi zajci dobri«.

Pristanišča in tovor

Skozi naša pristanišča je lansko leto steklo na tekočem traku 8,5 milijonov ton različnega blaga. Največji promet je imela naša največja in najbolj opremljena luka — Reka, kjer vsak dan stojijo vsidrane velike domače in tuje ladje. Reka je znano pristanišče z najsodobnejšimi dvigali in žerjavji. Promet se je v zadnjih osmih letih v naših pristaniščih podvojil. Leta 1953 je skozi pristanišča šlo 4.985.000 ton tovorov. Od skupno 5.618.000 ton našega uvoza in izvoza, ki je šel skozi naša pristanišča, so naše ladje odpeljale ali pripeljale 3.056.000 ton blaga, tuje ladje pa samo 2 milijona 562.000 ton. Ta odnos se iz leta v leto izboljšuje v korist našega trgovskega ladjevja.

Pri prevozu potnikov so naša pomorska podjetja opravila »levji delež«. Lansko leto so prepeljale ladje 6,5 milijonov potnikov. Osem let pred tem je bilo število potnikov na naših ladjah 4.100.000.

Skoraj ni mogoče verjeti, kakšen je promet v naših pristaniščih. Leta 1951 je v naša pristanišča priplulo 118.384 ladij, med katerimi je bilo 112.100 z jugoslovansko zastavo. Lansko leto pa je v pristanišča vzdolž jadrana priplulo že 145.150 domačih in tujih ladij raznih velikosti, oblik in pogona.

Vodna pot po Reni in številni prekopi so pripomogli, da je postalo amsterdamsko pristanišče zelo važen pomorski voz. V to pristanišče prihaja veliko blaga iz dežel, ki imajo svojo trgovsko ladjevje na Reni. Znano je, da je ta reka najplovnejša na svetu in ima večji promet kot suestski prekop. Letno prepeljeajo po Reni 120 milijonov ton različnega blaga.

Dvanajsti festival italijanske »canzone« predstavlja majhno razočaranje

SAN REMO NA RAZGLAŠENI STRUNI

Najmanj dvakrat na leto obiskovalcem razkošnega obmorskega letovišča na italijanski rivieri San Rema »zavre kri v žilah«. To se običajno dogaja ob »cvečlični promenadi«, ko obiskovalci lahko na ulicah San Rema občudujejo zbirko najlepših rož iz vseh krajev sveta in ob vsakoletnem festivalu italijanskih popevk, ki v tem mestu pomeni sploši višek sreče. Vsak Italijan, naj bo reven ali bogat, poje popevke iz San Rema. V San Remu jih navadno poslušajo samo bogati, ne glede na to — ali imajo posluš ali ne.

Letošnje popevke na rešetu

Transfuzijo krvi je letošnji festival želel dobiti s prihodom filmskih igralcev. Popevke, ki smo jih slišali v koncertni dvorani, in številni izvajalci namreč niso »prižgali bakel navdušenja« v festivalski dvorani, ki smo ga bili navajeni iz prejšnjih let. Lanskoletni zmagovalc — skladatelj »24.000 poljubov« in idol italijanskih »kričačev« Andriano Celentano je prišel v San Remo kot korepetitor mlade pevke. San Remo ga je videl, ni pa slišal njegovih popevk. V San Remu je to stara navada, da zmagovalcev iz prejšnjega leta ne vabijo.

Ko so novinarji vprašali Celentana, če je presenečen nad to navado, je odgovoril: — Zakaj? V San Remo nikoli ne pokličejo »kralja«, ki je na prestolu. To je pravilo. Enako usodo sta doživela že Domenico Modugno in Nilla Pizzi. Zakaj bi bil potem izjema?

Med vrhunskimi italijanskimi pevci tokrat v San Remu ni bilo Mine in Toni Dalare. Zlobni jeziki pravijo, da se

»tigrica iz Cremona« boji svojega drugega obračuna z Milvo, ki jo je lansko leto do nog porazila. V senci Milvine veličine je pravzaprav potekal letošnji San Remo, ki mu je nekoliko samozavesti dal tudi Domenico Modugno s svojo popevko »Adio, adio...« Milva je v San Remo prišla prepričana, da je bitka v festivalni dvorani že dobljena. V svoji izjavi, ko so jo novinarji vprašali, kdo bo letošnji zmagovalc, je dejala: »Kaj tega še ne veste?«

Festivalna dvorana se je ogrela in zaploskala ob Milvi in Modugnovi popevki, ki jo je sam zapel. Vse kaže, da imata največ možnosti za »lovorjev venec« prav ta dva priljubljena italijanska pevca. Tudi Modugno s svojo popevko ni skrival optimizma. Ponavljal je svojo staro geslo: »Prišel sem, da zmagam.« Tudi njegove možnosti niso slabe. Popevka, ki jo je zapel njegov zvesti prijatelj Claudio Villa z izredno rahločutnostjo, bo vsekakor prišla v izbiro za najboljšo popevko. Poznavalci italijanskih popevk menijo, da Claudio

Villa ni še nikoli tako izvrstno pel. Modugnova popevka pa spada v vrsto tistih značilnih stvaritev, ki zaradi posebnosti prihajajo težko v uho, vendar se po dveh ali treh ponovitvah zadržijo v spominu.

Pevec na televizijskih zaslonih

Italijanska televizija se je letos vključila v festival popevk z znanim komikom Ginom Bramierijem in prenosom izbirnega in zaključnega tekmovalja. »Velika trojka« Milva, Claudio Villa in Domenico Modugno so imeli seveda v dvorani največ vnetih oboževalcev. Na letošnjem festivalu je sodelovalo do sedaj največje število pevcev (42 moških in žensk, začetnikov in zvezdnikov). Med njimi je bilo seveda precej »novih odkritij«, čeprav kaj izrednega festival ni pokazal. Tudi glede popevk, ki smo jih slišali, smo malce razočarani. Veliko je bilo motivov, ki smo jih imeli v ušesih že prej iz kakšnih starih plošč. Najbolj izviren letošnji San Remo ni bil. V celoti dvanajsti zaporedni festival italijanskih popevk spominja na precej »razglašeno struno«. Prireditelji postajajo zaskrbljeni, da bo postal festival dolgočasen, zato so letos prvič in nepričakovano znižali cene vstopnic. Takšen občuten padec ravni sanremskega festivala je mnoge poročevalce za časopise pripeljal do zaključka, da je San Remo mrlič na smrtni postelji.

Kdo bo letošnji zmagovalc, bomo izvedeli jutri na

zaključni svečanosti v festivalni dvorani v San Remu. Morda bo tretjič pobral trofej Domenico Modugno ali pa kakšno manj znano ime. Na milijone glasovalnih listkov je že na poti v San Remo. Izbrali bodo lahko: »Adio, adio...«, »Jahal je na

konju«, »Gondola, gondola, gondola...«, »Dober dan, ljubezen«, »Pokličimo življenje«, »Kdaj.. kdaj.. kdaj..«, »Cas hitro mine«, »Nocoj v luna parku«, »Ko te čakam«, »Lahkomiselna duša«, »Italijanski tango« in »Sončni prah«.

Jeseničani o državnem prvaku

(Nadaljevanje s 1. strani) marveč precej zgubijo na menili na Jesenicah še za kakšne druge »državne« prvake.

Vlakovni odpravnik Lado Vrečar: »Pohvalno se lahko izrazim o naših hokejistih. Za tekme imam stalno vstopnico, tako da nobene ne zamudim. Niso mi všeč takrat, kadar igrajo grobo.«

Vratar v jeseniški Železarni Janez Robič: »Doma nimajo nasprotnika. Z državnim prvenstvom ne pridobijo nič,

In še drugi vratar jeseniške Železarne Ivan Jeglič: »Za hokej se ne zanimam, ker sem že prestar. Toda na račun tega športa se vseeno precejkrat razvezim, ko čakam na svojega Janeza, da pride v nožbo, kadar je kakšna hoka tekma na Jesenicah. Ne da bi mi kaj povedal, gre zvečer na tekmo, jaz pa ga čakam in čakam...«

M. Zivkovič

Anka čaka v karanteni

(Nadaljevanje s 1. strani)

108 LJUDI POD NADZORSTVOM

Obenem z bolnico so izolirali tudi vse tiste ljudi, ki so bili v njeni bližini, vendar niti eden nima znakov bolezni. Ker je Anka prebivala v Mlekarski šoli, so internat in šolo spremenili v karanteno.

V okrevališču v Tupaličah je karantena za ostale prebivalce, ki so bili z bolnico. Menda se jim zelo dobro godi. Družčina je precejšnja in dokaj pisana, dela pa tudi nimajo nobenega.

MNENJA STROKOVNJAKOV

Za razvoj bolezni Anke Cirjak se zanimajo tudi znani zdravniki — specialisti za kužne bolezni iz

Ljubljane, Zagreba in Beograda. Vendar do sedaj še nihče ni mogel potrditi sumu ali ga popolnoma ovreči. Več dni traja, da je mogoče dobiti zanesljive laboratorijske izvide. Profesor dr. Todorović iz Beograda se je zelo pohvalno izrazil o zdravstvenih organih v Kranju, ki so tako hitro ukrepali, čeprav je šlo le za sum.

KRANJ, 16. februarja — Prof. dr. Božidar Todorović iz Beograda je včeraj — po prihodu v Beograd — zanikal možnost, da bi Anka Cirjak obolela za črnimi kozami. Toda okrajna sanitarna inspekcija Kranj še ne more prenehati z zaščitnimi ukrepi, ker še nima uradne izjave, ki bi bila potrjena na podlagi laboratorijskih izvidov.

NOVA KARIERA

Biti upokojenec — je nekaj, na kar se je potrebno navaditi. Počitek je zaslužen, neredko tudi zelo težko pričakovano, toda to je obenem tudi povsem nov list, začetek novega življenja, v katerega mnogi vstopajo z negotovostjo. Navadili so se na svoje delo, na svojo delavnico ali pisarno, na delovne tovariše

Odnosi med ljudmi

in na vsakdanje skrbi. Leta in leta so odhajali k njim, nekega jutra pa so morali ostati doma. Če je nekdo desetletja trdo delal, se bo težko navadil na nedelavnost, čeprav je ta le relativna.

Toda novo obdobje je kljub temu lahko zelo prijetno. Niso redki ljudje, ki so našli pravi smisel šele po upokojitvi. To je v veliki meri odvisno od tega, kako jih sprejme njihova okolica. Družina se pogosto ceni po tem, kako ravna s svojimi starejšimi člani.

OČKA POTREBUJE SVOBODO

Človek, ki sedaj odhaja v pokoj, se je rodil pred 55 leti ali še prej. To pomeni, da je moral skozi vojno, skozi ekonomske krize, moral je prenašati veliko skrbi in od-

govornosti. Prišel je trenutek, ko je ostal doma in se ne znajde. Pomagati mu morate, da se bo dobro počutil v tej tako težko pričakovani pokojnini. Potreben mu je počitek in veliko svobode. Pustite ga, da sam izbere svojo novo aktivnost. Prav gotovo se bo potrudil, da bo pomagal pri hišnih opravilih. Toda to še ne pomeni, da smete iz njega napraviti čistilca čevljev ali kurjača. Sedaj, ko je svoboden, ne zamenjajte njegovih nekdanjih poklicnih obvez z obvezami doma. Res ne bi bilo prav, če bi dobil vtis, da je samo zamenjal delodajalca.

DEDEK JE SREČEN

Tudi vaš oče že dolgo let ne odhaja več na delo. Upam, da zaradi tega nima občutka, da je nekoristen. Sedaj se lahko dodobra vživi v vlogo deda. Toda ne vsilite mu dolžnosti, da skrbi za vaše otroke. Njegova svoboda mora biti popolna. Če se sam ponudi, da nekaj dni skrbi za vnučke, mu tega nikar ne odklonite. Seveda pa vam ni treba verjeti, da njegovemu potrpljenju ni meja.

Vsem tistim, ki čutijo, da so svoje naloge dobro opravili, ostaja še ena, zelo lahka in lepa naloga: svetovati in pomagati s svojimi dolgoletnimi izkušnjami.

Sovjetski tiskovni ataše bonnskega veleposlaništva Rostislav Sergejev poljublja na Münchenski maškaradi »sedme sile« v Nemškem gledališču pustno princezo Charlotte Kraus na ruski način na lice. Takšni poljubi prinašajo vsekakor precejšnje pomirjenje v napete odnose med SZ in Zvezno republiko Nemčijo.

dom družina moda

Ma hne spremembe z malo truda

— Stare jopice, ki so se že začele trgati ob rokavih, ni treba še zavreči. Če je zbledela, jo brez posebnih težav lahko sami popravate. Sedaj je treba le še zakriti nartrgane robove; s kvačko šev-

Predloga za dežni plašč iz karirastega in enobarvnega materiala v pastelni barvi.

vilka tri in volno v kontrastni barvi nakvačkajte dolg trak in ga prišijte na rob jopice. Trak je lahko vešbarven ali, če je jopa še posebno lepo ohranjena, prepleteno z zlato ali srebrno nitko.

— Temna popoldanska obleka, ki jo nosite že dve zimi, bo pridobila na vrednosti, če si omislite zraven pas, ki je na koncih nekoliko razširjen; tudi če niste posebno spretni v vezenju, vam bo uspela enobarvna vezenina na koncu pasu izvezena s svilo ali zlato nitko.

— Prekratko krilo vam je vedno delalo težave. Ker moda lansira podaljšan rob, dokupite zraven križasto blago, če je krilo enobarvno in obratno ter sešijte iz tega moderno obleko s podaljšanim životkom. Ovrtnik in manšete prepuščam vaši domiselnosti. Za podobno kombinacijo lahko uporabite tudi odslužen kostim in plašč; obrnite blago na drugo stran in — če je uporabno — si s to kombinacijo v dveh barvah obogatite garderobo.

— Moda predlaga za prav mlada dekleta naramnice h krilu iz istega blaga. Kroj nekoliko spominja na elastične moške naramnice za hlače, samo da je moderniziran; krilo naj bo zvoncesto.

— Poskusite se ogniti izdatkom za nove modne dodatke k pomladanskemu kostimu. Lanske torbice in čevlje v črni ali rjavi barvi ni treba menjavati. Letos bodo zelo nosile bluže in rokavice v isti barvi, medtem ko čevlji in torbica s to barvo le harmonirajo.

— Dopoldne navadno ne nosimo klobukov. Če dežuje, si zavarujemo lase s svilenom

ruto, čeprav ta ne prispeva dosti k naši elegantnosti. Pred nekaj leti smo nosile baretke iz klobučevine in zdaj so skoraj povsem izginile z naših cest. Letos jih moda spet priporoča, toda pletene ali kvačkane posebno pristojajo mladim dekletom. Razen drugih materialov za baretke, raznih prepletajočih se trakov in drugo, je posebno sprejemljiva baretka, ki jo ukrojimo iz tweeda. Morda bi vam bil všeč tudi športni klobuček v kroju tirolskih klobukov, pri katerem lahko poljubno vihate rob.

V novem stanovanju

Novo stanovanje je precej drugačno od prejšnjega. In ko smo pohištvo prodali in kupili novo ali staro bolj ali manj posrečeno prilagodili moderni obliki, smo se oddahnil. Sobe so opremljene s svetlim modernim pohištvom, za kuhinjo skoro nismo dokupili ničesar. Saj se še spominjate kosov starega pohištva: oguljeni in razpraskani niso bili vredni niti najmanjše pozornosti; in vendar smo te kose nekoč občudovali in jih gladili, kot občudujemo sedaj novo moderno pohištvo.

Na pohištvu se vidi, kdo ga uporablja. Zato takoj poučite otroke, da ne smejo s čevlji po stoli, po polcih. Omar ni nobeno skrivališče, ampak shramba za obleko. Vrata se dajo tudi lepo zapreti, brez treskanja. Otrok bo lepe navade obdržal za vedno, če ga boste poučili in mu sami dajali dober vzgled.

Največ dela s pohištvom ima gospodinja. Vsak dan mora pobrisati prah s polic

Modni rekviziti za deževno vreme: impregvirane čepice, nepremočljive torbice, galoše, dežnik...

in pri pometanju pazi, da ne poškoduje robov. Kadar hočemo odstraniti s pohištva madež, preizkusimo čistilno sredstvo na mestu, ki ni obrnjeno v sobo; vsako čistilo namreč ne ustreza površinski obdelavi lesa. Ne smemo uporabljati ostrih čistilnih sredstev, raznih praškov ali petroleja.

Dobre volje pri negi pohištva pa ne pokažimo samo prvi mesec po vselitvi. Popravimo takoj majhne okvare, sveže madeže. Če bo zavadala malomarnost, naši gosti ne bodo varno sedeli v

razmajanih stoli; in vaš vzdih: »Oh, ti otroci!« res ne bo opravičil, če bo miza zrezljana z žepnim nožičem in se steni pripravljala na slikarski bo vaš najmlajši na svetli poklic.

Precej težav je z vlažnim stanovanjem. Pohištvo naj bo nekoliko odmaknjeno od zidu, da se ne navzame vlage, okna pa naj bodo odprta kar najdalj, da bi se stanovanje zračilo. Poleti zavarujete pohištvo pred soncem z zavesami na oknih, saj bi sicer spremenilo barvo, lak pa bi grdo razpokal.

Ali uporabljate preliv?

Ze nekaj časa prodajajo drogerije prelive za lase v raznih barvah od sivosrebrne pa do črne. Ker je uporaba sredstev zelo enostavna, se je hitro razširila in postala prav popularna.

Preliv je pravzaprav barvni šampon za pranje glave, toda da ne bi naredili česa napač, se je vendar treba držati navodil. Ko ste s sredstvom namočili lase, minuto ali dve s prsti masirajte lasi-

šče, nato pa lase izperite. Nekateri priporočajo tudi drug način: ko ste lase navlažili s šamponom, nekaj časa drgnite lase z majhno gobico po vsej dolžini las. Gobo od časa do časa ozmrite. Postopek ponavljajte toliko časa, da se lasje ne osušijo.

Zaradi različnih kemijskih sestavin, ki jih vsebuje barvni šampon, ni priporočljivo menjati barvo preлива, ampak uporabljajte vedno isto.

Ob prvih dežnih kapljah

Kadar dežuje, navadno barometer našega razpoloženja pada. Če že morate v dež in blato naj vaša obleka po barvi in po kroju ne prispeva svoj del k turobnosti deževnega dne. Morda ne marate živobarvnega kot sončnica rumenega dežnega plašča, toda dežnika že ne morete imeti v žalostni črni barvi. Saj ste že videli prijetno živahno mešanico dežnikov na ulici, ko ste pogledali skozi okno. Razen tega je obraz pod temnim dežnikom nekako zamračen, medtem ko na primer roznata barva daje obrazu posebno svežino.

Če vam denarnica ne dovoljuje kake revolucionarne

spremembe, poskusite pri lanskem dežnem plašču nekoliko popraviti fazono, dodati ob robovih dvojne šive, zamenjati gumbe, obnoviti podlogo. Omislite si čepico in šal iz karirastega impregviranega blaga, če je plašč enobarven. Razcefran rob plašča odrežite, da bo plašč tričetrtinski; krilo bi seveda sedaj moralo harmonirati s čepico in šalom.

Pri dolgotrajnem deževju zamenjajte usnjeno torbico za polivinilaste ali za imitacijo usnja. Čevlji prav tako ne bodo držali vode, obuli bomo galoše v sivi ali črni barvi. Upajmo, da jih bomo v naših trgovinah lahko kupili.

Mali nasveti

— Meteorologi nam napovedujejo, da nas bo dosegel še en mrzli val. Kaj slaba vest za tiste, ki jih rado zebe v noge. Z mrzlimi nogami je prav neprijetno zaspati. Noge odrgnite s ščetko, da pospešite kroženje krvi in jih segrejte. Ob vznožje položite blazine, da bi se vam noge čez noč spočile.

— Morda vam hrapava koža na komolcih dela preglavice. Obravljamo jo na več načinov: s kopianjem v raznih oljih, z limoninim sokom in

drugo. Vsako jutro z mokro ščetko odrgnite komolce. Nato jih masirajte s polmastno kremo. Zvečer po kopianju jih masiramo s krtačo in nato utiramo vanjo olje ali hranljivo kremo.

— Če ste se zalotili, da pri sedenju sezuvate čevljev zdaj z desne, zdaj z leve noge, poskusite odpraviti to razvado. Ze res, da ne trpimo radi pretresnih čevljev, toda temu se da pomagati drugače in ne z nelepim sezuvanjem pod mizo.

SIVI MORSKI VOLK

Sredi svečane svetovne premiere novega Kramerjevega filma »Nürnberška sodba« lani decembra v Berlinu se je zamajal steber (poleg Caryja Granta) starejše hollywoodske igralske generacije — »generacije velikih«. Zaradi srčnega napada Spencerja Tracyja, glavnega igralca v tem filmu, so predstavo prekinili, njega pa takoj odpeljali v bolnico, od tam pa s posebnim letalom v Ameriko. V 61. letu starosti in po več kot 60 filmih je bolezen opozorila velikega igralca, da mu bo dano verjetno le še nekajkrat stopiti pred kamero.

IRSKA KRI

Spencer Tracy se je rodil 4. aprila leta 1900. V žilah njegovega očeta se je pretakala irska kri; od njega

PASCALÉ PETIT — ena izmed najbolj prikupnih francoskih filmskih igralk.

je Tracy podedoval svojo tršato postavu, močno čeljust in svoj čut za humor. Svojo mladostno misel na študij medicine je opustil in začel igrati v gledališču. Po uspehu na Broadwayu se mu je kmalu odprla pot v filmske ateljeje. Prvič se je pojavil na filmskem platnu leta 1930 v »Hitrih milijonih« kot krut gangster. To pa je bila tudi edina vloga resničnega lopova, ki jo je odigral. Saj so njegova nezlomljiva osebnost, njegovo mikavno neokretno obnašanje in bistnost, lastnosti, ki so bolj primerne za vloge moralno zdravih, odločnih, zrelih mož — stebrov družbenega življenja. Lot pa za razdiralce tega življenja. Ze za njegovo prvo vlogo lahko rečemo, da jo je izobilkoval močno in zadržano — in ta oznaka velja za vse njegovo nadaljnje igranje. — Njegove bistré modre oči, v katerih je nekaj prebrisanege, in njegov obraz, za katerim se očitno skriva kléna razumnost, nas takoj prepričata o njegovi močni osebnosti in zmožnosti.

Spencer Tracy je karakterni igralec, ki pa je ustvaril in skrbno razvil nekaj nezgrešljivih potez svojega igralskega izraza in nekaj zunanjih posebnosti, kot so n. pr. njegove namrščene obrvi in naprej potisnjena spodnja ustnica. Značilno je tudi, da lahko njegovo kariero dokaj natančno razdelimo na precej enakomerna razdobja,

v katerih je ustrezno svojem razvoju zapovrstjo upodabljaj: gangsterje, odločne pa prijazne duhovne, žilave in zanesljive vojake, dobro srčne in dobrodušne očete, zadnje desetletje pa prekaljene in še vedno živahne starce.

DRAMA IN KOMEDIJA

V prid Tracyjevim igralskim sposobnostim govori vsekakor tudi to, da se enako dobro odreže v resnih, karakternih vlogah kot v komičnih. Posebno uspeli so njegovi komični dueti s Katherine Hepburn. To svojo zvesto prijateljico je prvič srečal leta 1941 v filmu »Zena leta« Georgea Stevensa in ob njej odkril svoj smisel za humor, na katerega ni odtejel nikoli pozabil tudi v svojih resnih vlogah. Komični par Tracy-Hepburn je nato še šestkrat stopil pred kamero in v večini primerov požel uspeh. Iz te vrste bi morda kazalo omeniti predvsem še filma »Adamovo rebro« (1949) in »Pat in Mike« režiserja Georgea Cukorja in pa »Nevestinega očeta« (1950) Vincenta Minellija, v katerem je igrala ob njem Liz Taylor.

Vsekakor pa Tracyju mnogo bolj »leže« karakterne

vloge, ki v njegovi igralski karieri razumljivo tudi prevladujejo. Svoj prvi igralski vrh je Tracy dosegel že zelo zgodaj — v letih 1937-38 — ko je tudi dvakrat zapored dobil Oscarja (kar doslej ni uspelo še nobenemu drugemu igralcu). Prvič je dobil to priznanje za vlogo preprostega, a umnega ribiča v filmu Victorja Fleminga »Pogumni kapitan« po Kiplingovi knjigi. Drugič pa za film Normana Tauroga »Fantovsko mesto«, v katerem je zaigral duhovna, ki je neomajno prepričan, da ni slabih fantov, in tudi uspe to dokazati v svoji koloniji mladih prestopnikov.

NEPOPUSTLJIV KOT MORJE

Značilno je, da je v treh izmed najbolj uspešnih svojih filmov Tracy igral »Morskega volka« — namreč v »Pogumnem kapitanu«, v »Igralki« (1953) Georgea Cukorja in pa v filmu »Starec in morje« (1958) Johna Sturgesa. Značilno je zato, ker nekaj na sami pojavi Spencerja Tracyja spominja na mornarja — njegovi kuštravi lasje, njegov tršati stas in pa hudobni pobilski v njegovih očeh. Razen tega pa je nedvomna njegova izredna sposobnost, upodabljati oseb-

nosti, ki so prav tako nepopustljive, prav tako nemirne in trde, kot je samo morje. Prav njegov Starec je najbolj tipična Tracyjeva vloga in ena njegovih najboljših. »Starec in morje« je delo iz petdesetih let, v katerih je Tracy dosegel svoj drugi igralski vrh. Sem sodijo še omenjena »Igralka«, Sturgesov western »Slab dan v Black Rocku« (1955), Dmytrykova »Gora« (1956), Fordov »Poslednji Hura!« (1958), Kramerjev »Podeduj veter« (1960), Le Royev »Vrag ob 4. uri« (1961) in pa Kramerjeva »Nürnberška sodba«.

Naj se v tem poskusu ocene Tracyjevega dela ustavimo samo še pri filmu »Slab dan v Black Rocku«. V njem je namreč poudarjeno prišla do izraza za Tracyjevo delo zelo značilna in mnogokrat ponovljena situacija — da popolnoma osamljen v nenaklonjenem in celo sovražnem okolju trdno in z neomajno odločnostjo brani pravično stvar. Prav to pa je mimo njegove močne in prepričljive igre eden glavnih vzrokov že tri desetletja neusahle priljubljenosti.

Dušan Ogrizek

FILMSKE ZANIMIVOSTI

● GRETA GARBÓ ZOPET NA FILMU?

Ko se je švedski filmski režiser Ingmar Bergman odločil za enoletni dopust je povedal, da se v tem letu namerava posvetiti s svojo ženo glasbeno pianistko Bachovi glasbi. V filmskem svetu so se razširili glasovi, da Bergman pripravlja nov scenarij za svoj film, v katerem bi glavno vlogo igrala slavna švedska igralka Greta Garbo. O tem se je začelo obširneje govoriti, ko je Greta Garbo, ki se mudi sedaj v Stockholmu, podaljšala svoj obisk v tem mestu za eno leto.

● VNETJE ČELJUSTNE VOTLINE

Opera pevka Maria Callas je v Monacu okrevala po operaciji čeljustne votline. Okrevanje je bilo povezano s prijetnimi dogodivščinami. Na sprednja vrata razkošnega hotela »Hotel de Paris« je prihajala brez spremstva, na stranska vrata pa takrat, ko je hitela na zmenke s svojim starim spremljevalcem Aristotelesom Onassisom.

● POČITNIŠKA HIŠICA

Ameriška »zvezdnica« Elizabeth Taylor, najpremožnejša filmska igralka, je prodala počitniško hišico v švicarskem letovišču Gstaad za dva milijona švic. frankov.

● FILM O MORILCU ŽENSK

Franc. književničã, »čudežni otrok književnosti« Francoise Sagan, ki se je pred kratkim drugič poročila z ameriškim košarkašem Robertom Westhoffom, piše po naročilu italijanskega filmskega producenta in moža Sophie Loren Carla Pontija scenarij za kriminalni film o nekem pariškem morilcu, ki je ubil enajst žensk.

● BRAT IN SESTRA NA FILMU

Brat znane filmske igralké Marije Schell, ki je po rodu Švicarka, Maximilian Schell je izjavil amerišskemu časopisu »Time«, da mu je sestra še vedno največji prijatelj. »Zelal bi z njo skupaj nastopiti v filmu, če ne bi morala igrati ljubezenskega para.« Schell igra vlogo zagovornika v filmu »Obsodba v Nürnbergu«, ki so ga pravkar posneli v Hollywoodu.

Ples na mlzi za zaprtimi vrati. Najbrž na kakšnem družabnem večeru v družbi kjer ni filmskih snemalcev. V štiričetrtinskem taktu nastopa znana nemška igralka Liselotte Pulver

Novo doma...

Letošnji Prešernov nagrajenec Gorenjec France Stiglic, avtor filmov Na svoji zemlji, Dolina miru, Deveti krog in Balada o trobenti in oblaku, se bo v svojem novem filmu spoprijel s komedijo. Pripravlja se namreč za snemanje »Pesmi in pevcev« po Kosmačevem scenariju v produkciji »Viba-filma«.

...novo na tujem

Claude Chabrol je spet sredi dela. Tokrat se je lotil sodobne verzije Shakespearovega Hamleta in ji dal naslov »Ofelija«, glavni vloge pa zaupal Juliette Mayniel in Andréju Joelynu.

Marcel Carné pa se je že pogodil z Madžari, da bo v nekem njihovem rudniku posnel film po Zolajevem romanu »Germinal«, v katerem bo glavni vloge zaupal Danielle Darrieux in Laurentu Terzieffu in za katerega predvideva, da bo stal pol milijarde starih frankov. Francozi se nameravajo lotiti tudi nove filmske verzije »Opere za tri flicke« in bodo zaupali glavne vloge Pascale Petit in Yvesu Montandju.

Sophia Loren si je za svojega novega partnerja izbrala popularnega nemškega igralca starejše generacije O. W. Fischerja, in to v nemškem filmu »Filozof«.

»Ne,« je dejala ter zaprla oči v pretirani nežnosti. Zatem se je naslonila ter naslonila tesno in izzivalno k meni preko mize. Spustila je svoj glas skoraj do šepeta in dejala: »Pa mi povej.«

In tako sem storil – dokler me ni prekinila.

IV.

Ko sem se vrnil, je bilo poslopje internata nabito polno. Fantje so se vračali s predavanj, služb, igralskih vaj, košarke in dirkališč. Sedeli so v dnevni sobi in čakali na večerjo, brali časnike in razpravljali. Trije so se gnetli v telefonski govornici sredi dvorane. Malomarno sem jih pozdravil, pobral s tal kos večernega časnika in sede čakal na večerjo.

Večerja je bil običajen, ušiv obrok zmlatega mesa s kruhom. Kot po navadi smo se spopadli zanj, dva bruca sta se pričela obmetavati s kruhom in predsednik študentskega združenja Dick Pulver ju je oštel na značilen, dolgočasen način. Bila je zares običajna študentska večerja.

Pustil sem pecivo – krušni puding – odšel v Brickovo sobo in sedel, dokler niso drug za drugim prišli Guy, Jerry in Brick. Brick je zaprl in zaklenil vrata. Zbrali smo se, ne da bi se dogovorili za sestanek.

Brick je zanetil ogenj in znova naložil nekaj polen. Zatem je sedel na stol, Jerry na drugega, midva z Guyem pa sva se zleknila po tleh s hrbtoma proti ognjišču. Ves čas nobeden ni spregovoril besede. Potem je Brick dejal skoraj veselo in s poudarkom: »Onega policista bi rad srečal kdaj ponoči na samem v mestu. Verjetno bi ga ob prvi priložnosti na kakršenkoli način zdrobil...« Povedal nam je, kaj bi storil s policistom, in vedel sem, da je mislil zares.

»Prav,« je skomignil Jerry ter ga mimogrede prekinil. Malomarno je nadaljeval: »Storil je le svojo dolžnost, kakor pravi pregovor.«

»Vrag naj ga vzame! Prav nič me ne briga, kdo ima prav in kdo ne. Če bom imel priložnost, bom tega mešanca pobil do smrti!« je dejal Brick in bolščal v nas.

Skomignil sem z rameni. »Ze dolgo nisem imel tako bedastega občutka,« sem dejal. »Bil sem ponižan. Razočaran. Ne vem, nad čim in zakaj. Mislim, da nad samim seboj.«

Guy me je pogledal z onega roba kamina, kjer je ležal z rokama, skrčenima nad tilnikom, ter pritrtilno pokimal.

Brick se je razjezil. »Seveda,« mi je odvrnil. »Tako je! O tem sem tudi govoril. Toda nečemu se čudim: smo zares tako bedasti? Je res, da si sploh ne moremo privoščiti kaj poštenega, ne da bi nas pohrustali kakor čredo jagenjkov ob vseh svetnikih?«

»Kaže da je tako,« je dejal Guy.

Brick ga je ocenjujoče opazoval. Zatem je storil nekaj čudnega. Legel je postrani v naslonjač, se s hrbtom naslonil na eno naslonjalo ter položil noge na drugo, sklenil roke na tilniku, se zastrmel v strop, zamišljeno nasmehnil in dejal: »Reno. Dobri stari Reno.«

Vsi smo se zganili in vsakdo se je rahlo nasmehnil. Preteklo poletje smo bili v Renoju in se ga spominjali z užitkom. Guy in jaz sva morala vsako poletje delati, Brick in Jerry pa sta se tudi odločila za delo, tako da smo skupaj preživeli poletje. Zdi se mi, da se je prav Guy spomnil Renoja, ta je bila imenitna. Vsi smo hoteli najti zaslužek v igralnicah: kot razdeljevalci žetonov, krupieri, zbiralci žetonov pri igralnih mizah ali kakorkoli drugega. Način, da bi takole služili denar, se nam je zdel zabaven in romantično bi se bilo vrniti zatem v šolo. Posekali bi fante, ki so delali na cestah.

Tako smo se še istega dne, ko se je šola končala, v Brickovem avtomoblu odpeljali v Reno.

Kajpada nismo dobili mest, ki smo jih želeli, razen Bricka. Na vseh delovnih mestih so že zdavnaj nastavili pomožne poletne moči in nas niso potrebovali. Toda Brick je prišel iz Chicaga, nekoč je res delal v tamkajšnjih igralnicah. Delil karte pri pokerju in marjašu in tudi malce pomagal pri igralni mizi. Ne redno, toda ko je spoznal poslovodje, so mu pustili, da jih je nadomeščal v času, ko ni bilo velikega prometa, pa še to samo zaradi zabave. Nikoli se ni mnogo ukvarjal s tem, vendar pa mu je pomagalo da se je prikopal do jutranje izmene v Haroldovem klubu. Z Jerryjem sva pristala kot čistilca v kavarni, Guy pa je točil bencin na neki bencinski postaji. Prepričan sem, da je bilo tisto poletje imenitno. Reno je veselo, vznemirljivo mesto, kjer traja karneval neprekinjeno celo poletje in zlasti še v času ročca. Vsi smo sklenili, da se bomo prihodnje leto takoj po koncu pouka vrnili tjakaj.

»Se spominjate Ide?« je dejal Brick in vsi smo se zarežali, Guy pa je bil nekako prizadet in obenem zadovoljen. Ida je delala v hotelu Riverside. Bila je dražestno, prekrasno dekle, ki je ljubilo Guyja. On jo je prav tako ljubil in verjetno sta preživela skupaj prav lepo poletje, ako izvzamemo, da je bila – zares – za čevljev stasitejša, kakor bi bilo normalno. Guy jo je večkrat peljal na pijačo, sedla sta veslej za prvo prazno mizo. Toda, kakor je pravil sam: »Človek se vendar ne more zabavati z dekletom, če ves čas sam sedi,« in tako jo je kmalu zapustil.

»Se spominjate Haroldovega kluba?« je dejal Brick. Vsi smo prikimali in v mislih sem ga spet jasno videl pred seboj: najneverjetnejšo sliko, ki si jo morete zamisliti. Verjetno gre za največjo igralnico na svetu. Imá dve velikanski nadstropji in še tretje, ki je manjše. V njih je več igralnih naprav, kakor sem jih sploh videl v svojem življenju. Povsod je velika gneča in ropot, vrste gostov in igralni avtomati, izdelani deloma za srebrne dolarje. Ljudje so v vrstah čakali, da bi lahko igrali nanje. Tam je bila še kopicca rulet, igralnih miz za poker in druge igre s kartami in končno trije bari.

»Kakšni bari,« je očarano kimal z glavo Jerry. V enem je čist whisky tekel preko vodopada, naslikanega na banski steni, v drugem pa je bilo v strop vdelenih deset tisoč srebrnih dolarjev. Vsa stavba se je bleščala v barvah, kromu in velikih Westovih slikah na steklu, osvetljenih s hrbtne strani. Vsa stavba je bučna – najbolj vesel in hrupen kraj, ki si ga utegnete zamisliti.

»Pravim, da nismo tako bedasti,« je spet izbruhnil Brick in vsi smo ga začudeno pogledali. »Povedal vam bom, čemu nam je spodletelo. Ne zato, ker smo morda neumni ali otročji, temveč zaradi tega, ker še nimamo pravega občutka za to reč.«

Čakali smo in Brick je srdito nadaljeval: »Kaj pa sploh vemo o Brinkovi banki? Ničesar! Videli smo oklopljeni avtomobil v mestu in to je vse.« Zmajal je z glavo. »Če hočemo izpeljati kaj podobnega, se moramo povsem vživeti v položaj. Spoznati je treba stvar поблиže in jo dobro pripraviti. Kaj za vraga smo mislili s to Brinkovo zadevo, saj je bila nemogoča. Nanjo sploh ne bi smeli resno pomisliti.«

Zdaj mi je bilo vse jasno. Toda radoveden sem bil, kakšen predlog ima.

Sedel je v svojem naslonjaču z rokami, sklenjenimi na tilniku, ter čakal, dokler nismo pozorno prisluhnili. V sobi je vladala tišina, le dimnik je brenčal, plameni pa prasketali v kaminu. Potem je sladko dejal: »Kdo pa si je sploh izmislil, da bi to moral biti prav Brink?«

V kemiji uporabljamo Bunsenov gorilnik na plin. Ko ga prižgete, nenadoma bruhne iz njega visok moder plamen. Prav tako se je v meni nenadoma porodila vznemirljiva misel.

»Haroldov klub,« je boječe zašepetal Jerry.

»To bo slaščica,« je zamrmral Guy.

»Poznamo ga! Saj smo bili tam,« in Brick je zamahnil z nogami.

Oči so mu žarele. »Čutimo ga v kosteh, dodobra smo ga spoznali; res je! In spet bomo šli tja! Kako, za vraga, se nisem spomnil, da bi ga izpraznili!«

Sede sem stmel v Bricka. Še malo prej bi prisegel, da imam edino željo pozabiti to bedasto zamisel. Toda zdaj vem prav dobro, da je bilo že določeno, da bomo šli na pot. Sedel sem in stmel v Bricka tisočkrat nemirnejši kakor poprej in to na nov, nenavaden in vznemirljiv način.

Brick je pričel tolmačiti. Naslonil se je s komolcem na kolena, sklenil roke in počasi dejal: »Izpadel sem kot bedak in prav tako se tudi počutim. To mi ni všeč in ne bi rad, da bi me kdo imel za slabša.« Odkimal sem, ker je bolščal prav vame. »Kajti: jaz nisem norec,« je dejal in zenice so se mu zožile; bilo je videti, kakor da je zaspan. »Nisem otrok in nočem, da bi me imel kdorkoli za norca.« Zleknil se je nazaj in zataknil palca za pas. »Če rečem, da lahko kaj napravim, to tudi storim.«

Čutil sem, da nisem več fante, ki se potepa okrog po dežju in zasleduje oklopljeni tovornjak, ker nima početi kaj drugega. Nova stvar je bila podobna resnični igri ali načrtu – bila je bliže resničnosti. Zadevo smo načeli premišljeno in resno, kakor da jo nameravamo kar takoj izpeljati do kraja. Pripetljaj s Kolonijalne ulice mi je ležal na duši kakor umazana cunjica in enako kot Brick sem bil prepričan, da se moram nekje izkazati.

Z Jerryjem in Guyjem je bilo enako. O vsem skupaj se še nismo pogovorili, vendar smo bili enakih misli. Jerry je dejal: »Še ta mesec bomo odpotovali tja.« Govoril je zamišljeno. Za Brinka je zadoščalo eno popoldne, zdaj pa bi bili komaj zadovoljni z nekaj tedni.

»Vem, kako ravnamo v klubu z denarjem,« je počasi dejal Brick. »Vem, kam ga spravljajo. Toda tisto mesto bi bilo težko oropati; nikar ne mislite, da bo lahko. Vendar sem trdno prepričan, da bi stvar lahko srečno izpeljali.«

»Kako?« je vprašal Guy.

»Ne vem. To bomo šele videli. In končno moramo napraviti še načrt, kako bomo zbežali iz Renoja ter podobno.«

Jerry je sporazumno prikimal in stmel v ogenj. »Bral sem mnogo o pravem kriminalu,« je dejal premišljeno, »in vse je lepo slišati. Oropati kakšno stvar in odnesti pete z denarjem v rokah je včasih lažje, kakor si človek misli. Najtežje je pozneje, ko je že vse končano. Treba je paziti, da te ne ujamejo. Čital sem o ropih, ki so bili prekrasno pripravljani. Pokradli so stvari, skočili v avto in zbežali. Teden ali deset dni kasneje pa so jih ujeli, morda 3000 milj od kraja zločina.« Jerry nas je resno gledal. »Načrt, kako izropati Haroldovo igralnico, je odvisen od tega, kaj nameravamo storiti po zločinu. In kako bomo ukrepali pred tem.«

Zatem je dejal nekaj, kar je jasno pokazalo, da se zaveda, o čem govori. Kar hladno me je spreletelo. »Če storiš zločin,« je dejal, »je treba zabrisati dve poti.«

»Kaj hočeš reči?« je dejal Guy.

Jerry ga je debelo pogledal. »Ne morejo te slediti, kam si zbežal, če ne vedo, od kod si sploh prišel. Pustimo le eno samo sled, ki bo peljala sem k Bricku Vogelerju, Alu Mercerju, Guyju Cruikshanku in Jerryju Weinerju, pa nam ne bosta pomagala še tako brezhibno izvezen vlom in pobeg. Lahko jim pobegnemo, toda če bodo vedeli, od kod smo prišli, nas bodo kmalu polovili.«

»Jerome Weiner,« sem dejal, »po mojem mnenju zaslužiš, da bi te imenovali za doktorja kriminalistike.«

»Magna cum laude,« je dejal Brick.

Jerry je odkimal. »Naša prva naloga je torej: kako priti do Haroldovega kluba, ne da bi pustili za seboj kakršnokoli sled? Kako naj se približamo do Renoja, ne da bi kdorkoli vedel, od kod smo? Dokler ne rešimo tega vprašanja, ostali del načrta ni vreden beliča.«

radijski in televizijski spored

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 17. februarja

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Operetne melodije
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Hollyvoodski promenadni orkester
9.45 Partizanske pesmi in priredbe
10.15 Od tod in ondod
11.00 Igrata violončelista Antonio Janigro in violinist Blaise Calame
11.15 Angleščina za mladino
11.30 Zabavna glasba za popodne
12.05 Slovenski utrinki
12.15 Kmetijski nasveti - dr. Vilko Masten: Mercurite - novo sredstvo za varstvo rastlin
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Slovenske narodne pesmi
13.45 Godala v ritmu
14.00 Od arije do arije
14.35 Naši poslušalci
15.20 Napolki za turiste
15.25 Četrtr ure vas bo zabaval pianist Henri Lecca
15.40 Ljubljanski komorni zbor
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.30 Zabavni orkester Ray Conniff
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Vedre in zamišljene za orkester
18.45 Okno v svet
19.05 Domače viže, ki jim ni treba napovedi
20.00 Vedri zvočki za ob dvajsetih
20.20 Vozli inšpektorja Braina
20.50 Melodije za razvedrilo
22.15 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA - 18. februarja

7.15 Vedri zvočki
8.00 Mladinska radijska igra
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.50 Slovenska suita 1941-1945
10.00 Se pomnite tovariši...
10.30 Pisan glasbeni dopoldan
11.30 Tu in onkraj Mure
11.50 Orkester Alfred Scholz
12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
13.30 Za našo vas
14.00 Slovenski oktet poje pesmi
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
15.15 Trikrat pet
15.30 Pesmi o Zagrebu
16.00 Humoreska tega tedna

16.20 Operni koncert
17.05 Hammond orgle
17.10 Radijska igra
18.30 Sportno popoldne
19.05 Nedeljska panorama
20.00 Izberite melodijo tedna
20.45 Zabavni zvočki
21.00 Zgodbe Chopinovih etud
21.40 Lepe melodije za velike zabavne orkestre
22.15 Vrtljak vsega - za vsakogar
23.05 Plesna glasba

PONEDELJEK - 19. februarja

8.05 Zborovske skladbe Jakoba Aljaža
8.25 Radi bi vas zabavali
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Carneval - Chumann
10.15 Od tod in ondod
11.00 II. klasični koncert
11.15 Naš podlistek
11.35 Pojo solisti zagrebske Opere
12.05 Slovenske narodne poje Janez Jeršinec
12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Lojze Hrček: Ugotavljanje rodnih oces za pravilno rez vinske trte
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Igramo za vas
14.05 Pol ure baletne glasbe
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Godala in zabavni zbori
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Ko na zemljo pada mrak
18.45 Radijska univerza
19.05 Slovenske popevke - vmes hammond orgle
20.00 Florentinski ansambel za staro glasbo
20.45 Kulturni globus
21.45 Orkester Mantovani
22.15 Glasbena skrinja RTV Ljubljana
23.25 Izbrane popevke

TOREK - 20. februarja

8.05 Poje ženski vokalni kvartet
8.25 Franz Schubert šesta simfonija
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Dvospevi iz francoskih oper
10.15 Izberite melodijo tedna
11.00 Plesni orkester Ray Anthony
11.15 Utrjujte svojo angleščino
11.30 Med srbskimi skladatelji
12.05 Trio Slavka Avsenika
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Lojze Hrček: Rez vinske trte
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
13.50 Sonata za flavto in harfo
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Zvočna mavrica
15.20 Segava klaviatura

15.30 V torek nasvidenje
16.00 Vsak dan za vsa
17.05 Koncert in suita
17.50 Po strunah in tipkah
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
18.45 S knjižnega trga
19.05 Zvočni kaleidoskop
20.00 Poje zbor Moravskih učiteljev
20.30 Radijska igra
21.30 Pet kratkih skladb za klavirski trio
21.42 Iz poljudnega violinskega repertoarja
22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja
23.05 Novi posnetki Ljubljanskega jazz ansambla

SREDA - 21. februarja

8.05 Dobro jutro ob kitari
8.15 Pihalni kvartet v B-duru
8.30 Glasba ob delu
8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
9.25 Prva simfonija
10.15 Od tod in ondod
11.00 Prizor iz 2. dejanja Massenetove Thais
11.15 Clovek in zdravje
11.25 Naši instrumentalni solisti zabavne glasbe
12.05 Narodne v priredbi Zorka Prelovca
12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Milena Milkovič: Nova dognanja in izkušnje v perutinarstvu
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Orkester Willy Berking
13.45 Poslušajmo Ljubljanski oktet
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Arije iz oper Figarova svatba in Don Juan
15.20 Pesem o srcu
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Ansambel Mojmir Sepeta
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Od »Donskih kozakov« do Normana Luboffa
18.45 Ljudski parlament
19.05 Koncertira fagotist Ivan Turšič
20.00 Pojoči mozaik
21.00 II. dejanje opere Kavalir z rožo
22.15 Po svetu jazza

CETRTEK - 22. februarja

8.05 Orkestralne melodije za začetek dneva
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Četrtr ure z ansambliom Michel Legrand
9.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
10.15 Od tod in ondod
11.00 Seguidille Otona Zupančiča
11.15 Ruski tečaj za začetnike
11.30 Melodije iz Cilejeve »Adriane Lecouvreur«
12.05 Veseli hribovci
12.15 Kmetijski nasveti - Prof. Slavko Raič;

Prvi spomladanski pregled čebel
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pesmi srbskih in hrvatskih skladateljev
13.50 Instrumentalne pesmi in koncertni plesi
14.10 Od pianina do velikega plesnega orkestra
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Mandoline in kitara
15.30 Turistična oddaja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušalcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Recital pianista Juliusa Isserlisa
18.40 Suita za oboo in klavir
18.45 Kulturna kronika
19.05 Veliki zabavni orkestri
20.00 Četrtrkov večer domačih pesmi in napevov
20.45 Trio Horwedel
21.00 Literarni večer
21.40 Italijanska suita
22.15 Drugi kraji - druge pesmi
23.05 Nočni koncert z deli sodobnih avtorjev

PETEK - 23. februarja

8.05 Iz nemških romantičnih oper
8.30 Glasba ob delu
8.55 Pionirski tednik
9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
10.15 Od tod in ondod
11.00 Pevka Lola Novakovič
11.15 Naš podlistek
11.35 Koncert za klarinet in orkester
12.05 Sekstet bratov Pleško s triom Bardorfer
12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Jelka Hočvar: Izkušnje pri ugotavljanju virotičnih obolenj na krompirju
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 »Kvartet z disonancami«
14.00 Melodija
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Popevke izvajajo jugoslovanski pevci zabavne glasbe
15.20 Poje tenorist Nicolai Gedda
15.45 Jezikovni pogovori
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe
17.45 Dve skladbi Lucijana Marije Škerjanca
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Od Splita do Dubrovnika
18.25 KZRTV poje skladbe Johannes Brahmsa
18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Italijanske, španske in latinsko ameriške popevke
20.00 Vesela godala
20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
20.30 »Sončece sij«
21.02 Orkester Les Baxter
21.15 Oddaja o morju in pomoščakih
22.15 Plesna glasba
22.50 Literarni nočno

Televizija

SOBOTA - 17. februarja

18.00 Lažni pirat - mladinska TV igra
19.00 TV pošta
19.15 Rezerviran čas
20.00 TV dnevnik
20.20 Propagandna oddaja
20.35 Na tajnem kanalu - humoristična oddaja
21.05 Alta Fedelta - glasbena revija
22.15 Veliki nemi filmi
22.15 Serijski film
22.45 TV dnevnik II.
NEDELJA - 18. februarja
10.00 Oddaja za kmetovalce
10.30 Radioamaterji - film iz serije Veter
Sportno popoldne
17.45 Narodna glasba
18.00 V nedeljo popoldne
18.45 Prenos športnega dodka iz Italije
20.00 Sedem dni
20.45 Viza zla - makedonski igrani film

PONEDELJEK - 19. febr.

18.00 Veter - serijski film
18.30 Iz industrije za industrijo
19.00 Pregled
20.00 TV dnevnik
20.20 Prilepski tobak - film
20.30 Sektor D - TV drama
21.35 Planet zemlja - serijski film
22.05 Tedenski športni pregled
22.50 TV dnevnik II.

TOREK - 20. februarja

20.00 Ekran na ekranu - filmski mozaik
20.55 Zabavno glasbena oddaja
21.05 Drevo v Brooklynu - ameriški igrani film

SREDA - 21. februarja

18.00 Urašinova želva - TV slikanica
18.10 Kurir Neček - lutkovni film
18.20 Se o potresu v Makarski - reportaža
18.40 JIM iz džungle - serijski film

19.05 S poti po Grčiji II.

18.00 Pionirski mozaik
19.30 TV obzornik
20.00 TV dnevnik
20.20 Propagandna oddaja
20.30 Koncert violinista Davida Ojstraha
21.30 Izrael - reportaža
22.00 TV dnevnik II.

CETRTEK - 22. februarja

10.00 TV v šoli
18.00 Otroški filmi
19.00 Čas, ljudje in dogodki
20.00 TV dnevnik
22.20 TV kioski
20.30 Tišina - Oddaja - glasbena revija
21.30 Knjige in ljudje
21.30 Veliki nemi filmi
22.00 Knjiga in pisatelji
22.15 TV dnevnik II.

PETEK - 23. februarja

19.00 Mesečnik TV studia Sarajevo
19.30 Tajni dnevnik dr. Hudsona
19.30 S kamero po Afriki
20.00 TV dnevnik
20.20 TV o filmu
20.50 Program jugoslovanske kinoteke
22.20 TV dnevnik II.

radijski in televizijski spored

17. FEBRUARJA - sobota

»Center« - ital. barv. film **BELE SENCE** ob 16. 18. in 20. uri, premiera francoskega barv. zabavnega CS filma **BABETTE GRE V VOJSKO** ob 22. uri. Rezervacija vstopnic od 9. do 10.30 na tel. št. 21-20 in od 15. ure dalje na tel. št. 21-22

»Storžič« - domači barv. CS film **KAROLINA REŠKA** ob 10., 16., 18. in 20. uri v gl. vlogah Anu Anbrey in Antun Kalis

»Soboda« am. barv. CS film **OVČAR** ob 19. uri v glavnih vlogah: Glenn Ford in Shirley Mohaine

»Krvavec« Cerklje - am. vestern VV film **OB 3.10 ZA YUMO** ob 19.30 uri

»Naklo« - amer. glasbeni film **ZLATA TROBENTA (LUIS ARMSTRONG)** ob 19.30 uri

»Predvor« - amer. vestern. film **OB 3.10 ZA YUMO** ob 19.30 uri

18. FEBRUARJA - nedelja

»Center« - domači barvni CS film **KAROLINA REŠKA** matineja ob 10 uri, ital. barv. ni. CS film **BELE SENCE** ob 16. in 18. uri, ital. zabavni film **KAM S TRUPLOM** ob 20. uri v gl. vlogah: Silvana Mangano in Alberto Sordi

»Storžič« - zahodno nemški barv. CS film **OD ALJASKE DO MEHIKE** ob 10. uri, domači barvni CS film **KAROLINA REŠKA** ob 13. in 19. uri, ital. zabavni CS film **KAM S TRUPLOM** ob 15. in 17. uri, premiera poljskega filma **MATI IVANA ANGELSKA** ob 21. uri. Film je bil nagrajen v Cannesu leta 1961. Rezervacija vstopnic od 9. do 10.30 in od 12. ure dalje na tel. št. 21-20

»Svoboda« - amer. barv. vestern CS film **OVČAR** ob 16. 18. in 20. uri

»Krvavec« Cerklje - am. vestern VV film **OB 3.10 ZA YUMO** ob 16. in 19. uri

»Naklo« - amer. glasbeni film **ZLATA TROBENTA (Luis Armstrong)** ob 16. in 19. uri

»Senčur« - amer. vestern film **OB 3.10 ZA YUMO** ob 15.30 uri

»Duplje« - amer. vestern film **OB 3.10 ZA YUMO** ob 19. uri

19. FEBR. - ponedeljek

»Center« - francoski barv. zabavni CS film **BABETTE GRE V VOJSKO** ob 16., 18. in 20. uri v glav. vlogah: Brigitte Bardot in Jacques Charrier

»Storžič« - domači barv. CS film **KAROLINA REŠKA** matineja ob 10. uri, poljski film **MATI IVANA ANGELSKA** ob 16., 18. in 20. uri. Film je bil nagrajen v Cannesu 1961 leta

20. FEBRUARJA - torek

»Center« - francoski barv. zabavni CS film **BABETTE GRE V VOJSKO** ob 16., 18. in 20. uri

»Storžič« - domači barvni CS film **KAROLINA REŠKA** matineja ob 10. uri, poljski film **MATI IVANA ANGELSKA** ob 16., 18. in 20. uri. Film je bil nagrajen na festivalu v Cannesu 1961 leta

21. FEBRUARJA - sreda

»Center« - franc. barv. zabavni CS film **BABETTE GRE V VOJSKO** - ob 16., 18. in 20. uri

22. FEBRUARJA - četrtek

»Center« - francoski zabavni barvni CS film **BABETTE GRE V VOJSKO** ob 16., 18. in 20. uri

»Storžič« - poljski film **MATI IVANA ANGELSKA** matineja ob 10. uri, premiera amer. barvnih risank **ZDRAVO PRIJATELJI** ob 15. uri, premiera italijan. CS filma **SLADKO ŽIVLJENJE** ob 16. in 19. uri. V glavnih vlogah: Anita Ekberg in Marcello Mastroianni

Jesenice »RADIO«

17. do 19. februarja jugoslovanski CS film **POLETJE JE KRIVO ZA VSE**

20. in 21. februarja ameriški barvni film **TOM KOT ROBINZON**

22. do 23. februarja nemški film **RDEČI KROG**

Jesenice »PLAVZ«

17. do 18. februarja francoski VV film **VRELI ASFALT**

19. do 20. februarja jugoslovanski CS film **POLETJE JE KRIVO ZA VSE**

22. do 23. februarja ameriški barvni film **TOM KOT ROBINZON**

Zirovnica

17. februarja jugoslovanski film **NI MALIH BOGOV**

18. februarja francoski film **IGRE LJUBEZNI**

21. februarja jugoslovanski CS film **POLETJE JE KRIVO ZA VSE**

Dovje - Mojstrana

17. februarja francoski film **IGRE LJUBEZNI**

18. februarja jugoslovanski film **NI MALIH BOGOV**

22. februarja jugoslovanski CS film **POLETJE JE KRIVO ZA VSE**

Koroška Bela

17. februarja italij. franc. barvni CS film **BELE SENCE**

18. februarja ameriški barvni film **TOM KOT ROBINZON**

19. februarja francoski VV film **VRELI ASFALT**

Kranjska gora

17. do 18. februarja francoski barvni film **SLEPI PCTNIK**

20. februarja francoski film **VRELI ASFALT**

Kropa

17. februarja ameriški barvni film **PRINC IN IGRALKA** ob 20 uri

18. februarja ameriški film **NEKATERI SO ZA VROČE** ob 15 in 19.30 uri

22. februarja madžarski film **BELA ANA** ob 19.30 uri

Ljubno

17. februarja ameriški barvni CS film **20.000 MILJ POD MORJEM** ob 19.30 uri

18. februarja ameriški barvni CS film **20.000 MILJ POD MORJEM** ob 16 uri

Skofja Loka »SORA«

17. februarja italijanski film **NOČ VELIKEGA NAPADA** ob 18 in 20 uri

18. februarja italijanski film **NOČ VELIKEGA NAPADA** ob 9.30, 17 in 20 uri

20. februarja nemški film **ODVZETA SRECA** ob 20 uri

21. februarja nemški film

ODVZETA SRECA ob 18 in 20 uri

22. februarja ameriški film **NENAVADNA AMERIKA** ob 20 uri

23. februarja ameriški film **NENAVADNA AMERIKA** ob 18 in 20 uri

Radovljica

17. februarja italijanski glasbeni CS film **GREMO V SAN REMO** ob 20 uri

18. februarja italijanski glasbeni CS film **GREMO V SAN REMO** ob 18 in 19 uri

18. februarja jugoslovanski film **ON, ONA IN SEF** ob 16 in 20 uri

20. februarja nemški film **ZADNJI BO PRVI** ob 20 uri

21. februarja nemški film **ZADNJI BO PRVI** ob 18 in 20 uri

22. februarja francoski barvni CS film **GRBAVI VITEZ** ob 20 uri

23. februarja francoski barvni CS film **GRBAVI VITEZ** ob 18 uri

23. februarja madžarski film **LEILA IN GABOR** ob 20 uri

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

NEDELJA - dne 18. februarja ob 10. uri - **URA PRAVLJIC**, ob 16. uri za **IZVEN** Marinc **»AD ACTA«** gostuje **KUD Dobrava - Naklo PETEK** - dne 23. februarja ob 19.30 za red **PREMIERSKI** John Steinbeck: **»LJUDJE BREZ ZEMLJE«**

Turistični informator

TRZIC:

»Pri pošti« - Tu je prostih 18 ležišč, medtem ko je v privatnih sobah prostih še 12 ležišč.

»Podjibelj« - Pri Marti Ankele je prostih še 7 ležišč.

»Pod Storžičem« - V Planinskem domu je prostih še 60 ležišč.

»Kofce« - Tudi za izletnike, ki bodo šli na Kofce, bodo našli v Planinskem domu še 37 prostih ležišč.

Ne vemo, kam vsi ti ljudej hitijo. Ali je že čas za nabiranje regrata?

KRANJSKA GORA:

V privatnih turističnih sobah je prostih trenutno 81 ležišč.

Hotel Erika - Se 30 prostih ležišč.

Hotel Razor - Prostih je še 18 ležišč.

Dom v Planici - Prostih je 50 ležišč

Motel Kranjska gora - Prostih je 50 ležišč.

Erjavčeva kočna na Vršču - Deloma je zasedena, vendar je še vedno mogoče dobiti 17 prostih ležišč.

Tičarjev dom na Vršču - Prostih je še 18 ležišč.

Gostilna »Jožica« v Gozd-Martuljku - Prostih je še 7 ležišč.

RATEČE-PLANICA:

V privatnih turističnih sobah je trenutno prostih še 87 ležišč.

Gostilna »Zerjav« - Na razpolago so še 4 proste sobe.

Gostilna »Mojmir« - Prostih je še 16 ležišč.

OSTALE TURISTIČNE INFORMACIJE:

Cestni promet - Cesta v vseh smereh od Kranjske gore proti Ratečam, do Doma v Planici, do hotela Erika je prevozna. Od hotela Erika do Vrščice cesta ni prevozna. Vzpenjače - V Kranjski

gori obratujejo vzpenjača na tri vlečnice. Zaradi novoza-padlega snega je smuka odlična.

Pionijska vzpenjača v Trziču je na razpolago smučarjem, če je dovolj snega.

Športne prireditve

Kranj - Zaključek republiškega prvenstva v Kranju na štiristeznem kegljišču Triglavu.

SMUČANJE

Kranjska gora - Tu bo danes in jutri republiško srednješolsko prvenstvo v alpskih disciplinah, skokih in tekah.

SMUČANJE

Kranjska gora - Kranjski smučarski klub Triglav bo priredil klubsko prvenstvo v alpskih disciplinah.

SANKANJE

Jesenice - V organizaciji Sankaškega kluba Jesenice bo danes in jutri na Jesenicah republiško prvenstvo v sankanju, ki se ga bodo udeležili člani, članice, mladinci in mladinke.

NAMIZNI TENIS

Jesenice - Drugi del namiznoteniškega prvenstva Slovenije za pionirje.

globus • globus • globus

NEZAZELEN GOST

Minister za notranje zadeve ZDA Stewart Udall, nekdanji atlet univerze v Arizoni, ima posebnega »konjička«. Rad si obleče stare obleke in se potika po gozdovih in pašnikih. Ta njegov »konjiček« mu včasih prinese redka doživetja. V mesecu maju lanskega leta je ves premočen prispel po 16 milj dolgem pohajkovanju do neke gostilne na obali reke Potomac. Gostilničarka ministru ni dovolila, da bi v svoji obleki prestopil prag gostilne. Rekla mu je, da ne mara sreči postopačem. Naročil je sendvič, ki ga je moral kar na prostem pospraviti. Podobno se mu je zgodilo tudi pred kratkim. Potikal se je s svojim spremstvom v Kansasu, da bi našel drevesa za nacionalni park. Napotil se je do nekega bližnjega ranča. Kmet ga je sprejel z nezaupanjem in mu pripotočil, da s svojo skupino zapusti njegovo kmetijo po možnosti zelo hitro.

KAZNOVANA LEPTICA

Mis Irske Constance Smith je bila od nekega londonskega sodišča obsojena na tri mesece zapora, ker je v decembru lani z nožem poškodovala svojega spremljevalca - angleškega filmskega producenta Paul Rotha. Preprič med njima je nastal na neki razstavi.

Se spominjaš, ko so nas triinštiridesetega leta obkolili četniki

ZALJUBLJENCA

— Če sem iskrena, me denar pravzaprav sploh ne zanima. Veselje imam samo do nakita.

TASČA

— Veste, pravkar sem mu povedala, da bomo stanovali skupaj s taščo.

IZLET V GOZD

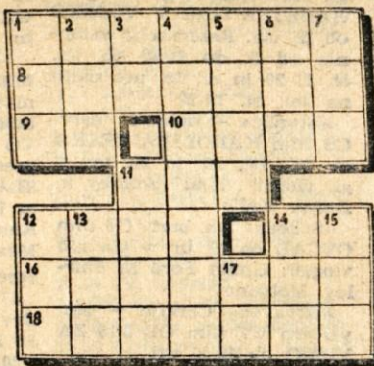
— Kot vidiš sem zelo iznajdljivo pripravil izlet v gozd.

FILOZOFIJA ŽIVLJENJA

— Obrijte me! Sklenil sem spremeniti svojo življenjsko filozofijo!

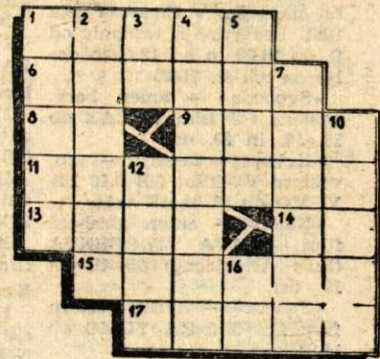
Križanka št. 8

Vodoravno: 1. okamenina v določeni obliki, 8. dedična, 9. domača žival, 10. avtomobilska kratica, Do- boja, 11. grški junak pred Trojo, 14. zajcu podoben glodalec v Južni Ameriki, 16. začetnici ustanovitelja esperanta, 18. gledališko delo, 20. otožna pesem, 22. rastlinoslovec.

Navpično: 1. vprašalni zaimek, 2. ubožica, sirota, 3. misel, pojem, 4. judovska shodnica, 5. začetnici primka in imena jugoslovanskega elektrotehnikarja, ki je deloval v Ameriki, 6. pogan, 7. pokrajina v Indoki, 12. namenilnik v slovnici, 13. oblika pečenega kruha, 15. neznanji, 17. hudo, gorje, 19. ribiška mreža, 21. latinski veznik.

Križanka št. 9

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično: 1., 1. red, niz, 6., 2. poteza pri šahu, 8., 3. avtomobilska oznaka za Skopje, 9., 12. reka v Bosni, 11., 4. zgornji konec cevi pri vodnjaku, 13., 5. moško ime, 14., 16. avtomobilska oznaka za Bihač, 15., 7. prebivalec severne Afrike in jugozahodne Azije, 17., 10. žensko ime.

RESITEV KRIŽANKE ST. 6

Vodoravno: 1. krivina, 8. revizor, 9. in, 10. nart, 11. Rok, 12. amid, 14. Pd, 16. ribolov, 18. egalite; navpično: 1. kri, 2. Ren, 3. iv, 4. Vinodol, 5. Izak, 6. nor, 7. Art, 11. riba, 12. Are, 13. mig, 14. pot, 15. dve, 17. Li.

RESITEV KRIŽANKE ST. 7

1., 1. stopa, 6., 2. Tetovo, 8., 3. Etj, 9., 12. lama, 11., 4. polaris, 13., 5. Avar, 14., 16. ZK, 15., 7. omizje, 17., 10. asket.

Črne koze!« je završalo med ljudmi.

»Paničarjit!« je omalovažujoče siknil državljan Sratka. »Cemu iz nič — iz enega samega sumljivega primera — skubati tak preplah? Saj to je smešno! Prav je, da se zdravstvena služba za vsak primer loti ustreznih ukrepov, pa tudi zoper cepljenje nimam posebnih prigovorov. Ampak, čemu delati iz muhe slona?«
Po mestu pa so ta čas krožile vedno bolj grozljive govorice o kozah, da so se do kraja zbeganim meščanom ježili lasje. Sratka je prezirljivo krivil ustnice kot vojskovodja pred peščico zbeganih sovražnikov.

»Jaz se ničesar ne bojim!« se je napiboval. »Najmanj pa črnih koz. Zastran mene je lahko sto ali pa tisoč primerov te bolezni. Požvižgam se nanjo. Pa tudi cepiti se ne dam.«

Vse to pa je bilo povod, da se je Sratka začel zanimati za črne koze. O tej bolezni je vedel le toliko, da se začne z nekakimi izpuščaji in temperaturo. Pri tem bi znabiti tudi ostalo, če bi Sratka naslednje jutro ne opazil na desnem licu nekakšen mozolj. In takoj nato še enega na podlaktu. Namrščil je obrvi in ju nekaj časa ogledoval. Menda so taki izpuščaji znailci črnih koz! Potem je takšne mozolje odkril še na ramenih in hrbtu. Da je bila mera polna, so ga začeli še neznansko srbeti.

Sratko je obšla slabost in mrzel pot mu je oblil čelo. Potlej se je zbral in ves betežen odtaval v mesto. Skušal je uteti nemiru, ki ga je spravljal v brezumnje. Za vsako ceno mora najti nekoga, ki mu bo pregнал slutnjo. Nekoga, ki bo dejal, da Sratko niso napadle črne koze.

Spomnil se je prijatelja Petra. Ta bo že vedel, kako je s to stvarjo. Svoj čas je študiral medicino, pa je študij obesil na klin. Da, Peter bo pregнал dvom ali pa... Sratko je stisnilo pri srcu.

Črne koze

Petra je našel doma. Malo je pomolčal, potlej je uprašal:

»Slišiš ti, kaj je značilno za koze?«

»Za koze?« je zvedavo zazijal Peter in se popraskal po pleši.

»Dajejo nam mleko...«

»Ne mislim živali,« je planil Sratka. »V mislih imam črne koze.«

Potem je Peter kar se da »strokovno« opisal vse znake: izpuščaji, ki jih spremlja visoka temperatura, slabo počutje, vrtoglavica, bruhanje, kašelj, krči v trebuhu...»

Sratka je vedel dovolj. Ko je stopal po stopnicah navzdol, ga je obšel občutek, da ga kuba vročica. Na ulici se mu je pred očmi stemnilo. Za prvim oglom mu je šlo na bruhanje, potlej ga je popadel še dušec kašelj. Da je bila mera polna, ga je začelo nenadoma še neznansko zavijati po trebuhu... Je Peter povedal še kakšen znak za črne koze, ki ga Sratka še nima?

Koliko dni mu je še usojeno živeti? Dva, tri... morda teden? Toliko, da ni na glas zakričal. Ob misli na smrt se je v Sratki vse uprlo. Le tega ne! Morda bi pomagalo cepljenje? Morda imajo celo zdravilo zoper črne koze? In Sratka je, kolikor so mu dopuščale črne koze, pobitel proti ambulanti.

Prišel je na vrsto in srce se mu je premaknilo v grlo. Zdal bo zdravnik zakričal: Črne koze! — Sratki je prenehalo biti srce, ko je zdravniku ponudil razgaljeno ramo. Cakal je na diagnozo!

»Vas tole kaj srbi?« je zdravnik pokazal na rdečkasti mozolj.

Sratka je prikimal in usta so se mu spačila v bolestnem krču.

»Črne koze, kajne?« je mukoma izdaval Sratka iz sebe.

»Ne, lahko pa bi bila druga puberteta,« se je zasmejal zdravnik. »Morda ji bova kos z odvajalnim sredstvom...« — S. S.